

Karls Olofs Rozeniuss

Bauslības un Evaņģēlija noslēpumi

*Jo es jūsu starpā negribēju neko citu zināt kā
vien Jēzu Kristu un to pašu krustā sistu.
(1. Kor. 2:2)*

1. sējums

Luterisma mantojuma fonds
Rīga, 2012

UDK 274.5–282.5
Ro 940

No zviedru valodas tulkojais Uģis Sildegs
Teoloģiskais konsultants Atis Vaickovskis un Magnuss Bengtsons
Literārās redaktore un korektore Inga Lievīte, Gunta Vaickovska
Vāka autore Agata Muze
Maketētājs Juris Uļģis

© *Luthersk Litteratur Mission, Box 39, SE - 911 21 Vännäs, Sweden*
© Luterisma mantojuma fonds, tulkojums latviešu valodā, 2012

Izdevējs: nodibinājums “Luterisma mantojuma fonds”
Reģ. nr. 50003360631
A. Deglava iela 10–1, Rīga, LV–1009
fonds@lmf.lv, www.lmf.lv

C. O. Roseniuss, Mysteries Of Law And Gospel
Latvian edition printed November 2012

The translation and publishing of this book has been made by
the Lutheran Heritage Foundation:
51474 Romeo Plank Road
Macomb, MI 48042, USA
www.LHFmissions.org

and

Luthersk Litteratur Mission, Sweden

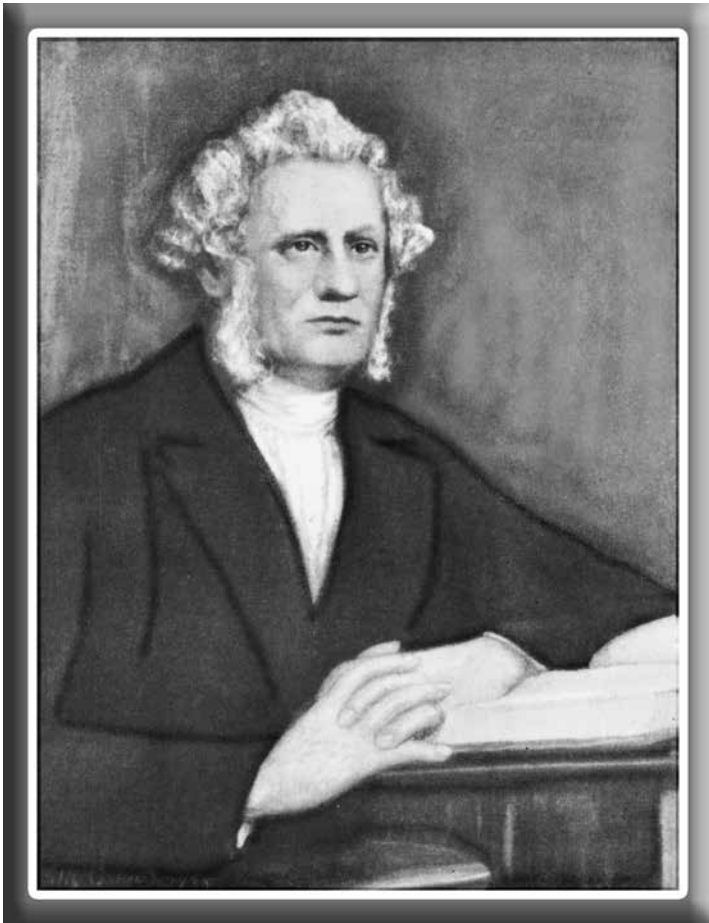
ISBN 978-9984-753-76-8

Iespiests SIA “Jelgavas tipogrāfija”

SATURA RĀDĪTĀJS

<i>Par Karlu Olofu Rozeniusu</i>	.vi
<i>Karla Frederika Vislofa priekšvārds</i>	xii
Radīšana un cilvēks	1
Augustīns par radītām lietām	11
Grēkākrišana un tās sekas	12
Atjaunošana un pirmais Evaņģēlijs	44
Mazliet par patiesu atgriešanos un ticību	59
Par Dieva mūžīgo izredzēšanu	82
Par Dieva mūžīgo derību ar Savu Dēlu un testamentu cilvēkiem	96
Kas man jādara, lai es taptu pestīts?	107
Par žēlastības līdzekļiem	117
Par lūgšanu	130
Par svēto Kristību	145
Daži vārdi tiem, kam nav mierīgs prāts par bērnu Kristību	164
Par Kunga Svēto Vakarēdienu	175
Kas ir cienīgi Svētā Vakarēdiena viesi?	185
Desmit Dieva baušļi	195
<i>Tev nebūs citus dievus turēt Manā priekšā</i>	215
<i>Tev nebūs Tā Kunga, sava Dieva, Vārdu tukši un necienīgi lietot, jo Tas Kungs to nepametīs nosodītu, kas Viņa Vārdu tukši un necienīgi lieto</i>	231
<i>Tev būs svēto dienu svētīt</i>	244
<i>Tev būs savu tēvu un māti godāt, lai tev labi klājas un tu ilgi dzīvo virs zemes.</i>	259
<i>Tev nebūs noslepkavot</i>	279
<i>Tev nebūs laulību pārkāpt.</i>	292
<i>Tev nebūs zagt</i>	311
<i>Tev nebūs nepatiesi liecināt pret savu tuvāko</i>	319

<i>Tev nebūs iekārot sava tuvākā namu.</i>	.331
<i>Tev nebūs iekārot sava tuvākā sievu, kalpu, kalponi, lopu, nedz ko citu, kas tam pieder</i>	.331
Ticīgā cilvēka brīvība no Bauslības.	.344
Tēvreizes lūgšana	.387
<i>Mūsu Tēvs debesīs.</i>	.387
<i>Svētīts lai top Tavs Vārds</i>	.399
<i>Lai nāk Tava valstība</i>	.411
<i>Tavs prāts lai notiek kā debesīs, tā arī virs zemes</i>	.424
<i>Mūsu dienišķo maizi dodī mums šodien</i>	.435
<i>Un piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādnikiem</i>	.442
<i>Un neievd mūs kārdināšanā</i>	.457
<i>Bet atpestī mūs no ļauna</i>	.472
<i>Jo Tev pieder valstība, spēks un gods mūžīgi. Āmen</i>	.480
Svēto Rakstu rādītājs	.485

Karls Olofs Rozeniuss
1816–1868

PAR KARLU OLOFU ROZENIUSU

Karls Olofs Rozeniuss (*Karl Olof Rosenius*) piedzima dievbijīgā garīdznieka ģimenē 1816. gada 24. februārī Zviedrijas ziemeļos Nusatrā (*Nysētra*). Līdz ar kristību un mātes pienu mazais Karls uzņēma sevī dzīvības vārdu un dievišķo attaisnošanas mācību. Daudzās tēva un mātes lūgšanas svētīja Karlu Rozeniuss, ka viņš ar stipru ticību par evaņģēliski luteriskās teoloģijas pareizību palika pārliecināts visu mūžu un nekad no tās neattālinājās, nenoliedza, nedz mainīja uzskatus. Jau bērnībā, piedaloties tēva vadītajos dievkalpojumos un vēlāk praktiski palīdzot baznīcā, jauneklis pakāpeniski piesavinājās daudzas garīdznieka iemaņas. Vēlāk laikabiedri atcerējās, ka tad, kad Karlam bijis vēl tikai 15 gadu, kad viņš mācītjies ģimnāzijā un mācību brīvlaikā atbraucis uz Harnosandu (1833.), esot noticis atgadījums, par ko vietējā draudzē ļaudis vēl ilgi runājuši. Iespējams, ka viņa tēvs mācītājs Andreass Rozeniuss, kurš vadījis dievkalpojumu, aicinājis Karlu sacīt sprediķi. Starp baznīcēniem draudzē šajā dievkalpojumā piedalījies arī vietējās diacēzes bīskaps Franzens, kas, uzmanīgi klausoties, esot bijis patiesi pārsteigts par jaunekļa dziļo izpratni luterāņu pamatdoktrīnā, izskaidrojot attaisnošanu caur ticību. Iespējams, ka ar bīskapa ziņu mācītājs gribēja parādīt sava dēla talantus, lai vēlāk pēc vajadzības saņemtu nepieciešamās rekomendācijas tālākizglītībai.

Savs iespaids un svētīgs papildinājums nāca no lasītāju kustības, kas garīdznieka ģimenei simpatizēja un kuru Karls bieži apmeklēja. Lai svētīgāk liētu Dieva dotās spējas un talantus, Karls devās uz Upsalu (1838.) un iestājās teoloģijas fakultātē. Tā nu, būdams tālu no tēva mājām, jaunais students piedzīvoja pirmos lielos pārbaudījumus un ticības izaicinājumus, ka pēc gada bija spiests mācības pārtraukt, tā arī nekad vairs neatsākot studēšanu. K. O. Rozeniusa biogrāfi min galvenokārt četrus iemeslus mācību pārtraukšanai: Pirmkārt, jaunais students saslima, un slimība apgrūtināja sistemātisku mācīšanos. Otrkārt, radās finansiālas grūtības, jo par mācībām bija jāmaksā, bet nu radās papildus izdevumi ārstiem un zālēm, vecākiem bez Karla bija vēl seši bērni, kuriem dažādi jāpalīdz, tāpēc papildus atbalstu no mājām Karls nesaņēma. Treškārt, nopietnākais garīgais pārbaudījums bija pats teoloģiskais mācību saturs augstskolā. Tas bija krasā pretstatā tai pieredzei, ko Karls kā bērns un jauniešs bija mācījies sava tēva draudzē, tāpat skolā ticības mācību apgūstot un kas, galvenais, bija lasītāju kustības sapulcēs piedzīvots. Upsalas teoloģijas fakultātē, kas iespaidojās no pārējās Eiropas jaunākajām filozofijas un teoloģijas tendencēm apgaismības laikmetā, Svētos Rakstus aplūkoja ar vēsturiski kritisko metodi. Tas nozīmē, ka Dieva vārds netiek uzlūkots kā paša Dieva inspirēta atklāsme, bet drīzāk kā parasts cilvēka sacerējums, mīts; vai arī Dieva atklāsmes un cilvēka prāta radīts maisījums, kas jāatmitoloģizē. Jāatzīst, Karlam bija palaimējies tādejādi, ka Upsalas

teoloģijas fakultātē vēl atsevišķos priekšmetos bija saglabājusies fundamentāli konservatīvā ievirze, salīdzinot ar Lundas teoloģijas fakultāti un tās pasniedzējiem, kuri ar savu liberālismu dižojās. Upsalā pastāvēja arī iecietīgāka gaisotne pret lasītāju kustību un tādās ievirzes studentiem. Taču, neskatoties uz kristīgāku gaisotni Upsalas teoloģijas fakultātē, pasniedzēji Karla ticības priekšstatos iesēja ne vienu vien šaubu dzirksti. Tad nu skaidrie Dieva vārdi un attaisnošanas doktorīnas pamati bija tas drošais pamats, kas ar Svētā Gara palīgu deva spēku un saprašanu dzīvā ticībā pretoties uzmācīgajam “zinātniski” racionālajam pasaules uzskatam. Ceturtkārt, lasītāju kustības iespaidā Karlam izveidojās pārliecība, ka aktīvi liecināt un sludināt var arī bez pilntiesīgas ordinācijas (valsts) mācītāja statusā. Viņš uzskatīja, ka būt lajam un neordinētam sludinātājam ir pat zināmas priekšrocības, salīdzinot ar oficiālo mācītāja statusu sabiedrībā, jo vieglāk un pārliecinošāk var uzrunāt tos, kas ir šaubās un neuzticas valsts baznīcai un tās pārstāvjiem. Parastais uzskats ir tāds, ka mācītājs runā un citus skubina ticēt tāpēc, ka tas ir viņa “maizes darbs”, tāpat viņš savā sludināšanā ir ieinteresēts un varbūt ne tik ticīgs un pārliecināts par to, ko māca. Otrs pamatojums, lai paliktu bez ordinācijas, bija turpināt darboties lasītāju kustības iekšpusē, sludinot īstu evaņģēliski luterisku mācību. Dziļi sirdī jauneklīm bija iespējamā misijas apziņa, ka viņš varētu kalpot par samierinātāju un tuvinātāju starp lasītājiem, no vienas puses, jo bija savējais un daudzi lasītāju neformālie līderi viņa domās un spriedumos ieklausījās un Zviedrijas Evaņģēliski luterisko baznīcu un tās vadītājiem, no otras puses, jo viņš labi zināja valsts baznīcas politiku un nāca no garīdznieku kārtas. Zināmi panākumi vēlāk bija, jo K. O. Rozeniusa dzīves laikā lasītāju visaptverošā kustība, kas bija reāls spēks, ar ko nevarēja nerēķināties, tomēr neatdalījās no Zviedru valsts baznīcas un lasītāji arī savstarpēji vēl nebija sašķēlušies. Tajā savs nopelns, nenoliedzami, bija K. O. Rozeniusam.

Lai gūtu iztiku un stabilizētu savu ikdienas dzīvi, Karls sāk strādāt par skolotāju, mācot turīgo ģimeņu bērnus. Tas bija netālu no Stokholmas, Lannas fermā. Brīvajā laikā viņš darbojās lasītāju kustībā, kā arī uzturēja draudzīgas attiecības ar vācu hernhūtiešiem un angļu metodistiem Stokholmā.

Gadu nostrādājot par mājskolotāju, Karls saņēma uzaicinājumu kļūt par algotu sludinātāja palīgu (1840.) angļu baznīcā (*Engelska kyrkan*) Stokholmā netālu no *Haymarket* laukuma. Tā nebija anglikāņu valstsbaznīcas filiāle Zviedrijā, bet gan evaņģēliskas ievirzes draudze, ko finansēja Ārzemju evaņģēliskā apvienība. Sadarbojoties ar dažādiem evaņģēliskas ievirzes ļaudīm ārpus Zviedrijas Evaņģēliski luteriskās valsts baznīcas un sludinot viņu vidū skaidru Dieva vārdu, tādējādi uzsverot Bauslības un Evaņģēlija šķirtību, Karlam Rozeniusam īpaši draudzīgas attiecības izveidojās ar metodistu sludinātāju Georgu Skotu (*George Scott*) no Anglijas, kas Stokholmā vadīja samērā lielu draudzi. Lai neatrastos informācijas izolācijā un vienlaicīgi vairāk un tālāk aizsniegtu un ietekmētu

cilvēkus ārpus savu draudžu robežām, K. Rozeniuss ar G. Skotu nolēma kopīgi dibināt reliģisku mēnešrakstu ar nosaukumu “Piatisten” (no latīņu vārda “*pietas*” – dievbijība, kas latviski nozīmētu “tas dievbijīgais” – pietists). Karls Rozeniuss bija šī reliģiskā izdevuma aktīvs līdzstrādnieks visā savā turpmākajā mūžā. Sākotnēji mēnešrakstā publicējās abi reliģiskie līderi, bet vēlāk galvenokārt tikai K. Rozeniuss.

Lai saprastu K. Rozeniusa rīcību, nepieciešams plašāk iepazīties ar tā laika Zviedrijas valsts un baznīcas reliģiski politisko situāciju. No 1726. gada spēkā bija likums, kas Zviedrijas karaļvalstī aizliedza citu reliģisko konfesiju baznīcu līdzaspastāvēšanu evaņģēliski luteriskajai valsts baznīcai. Protams, citās valstīs, kur monopolstāvokli baudīja Romas katoļi, anglikāņi vai ortodoksie bija otrādi. Šis likums aizliedza arī visas kristīgās sanāksmes un pulcēšanās brīvību ārpus Zviedrijas Evaņģēliskās luteriskās baznīcas. Dievkalpojumi, lūgšanu sapulces un visādi kristīgi saieti drīkstēja notikt tikai ar valsts mācītāju atļauju un klātbūtni. Visiem Zviedrijas pilsoņiem vismaz formāli bija jābūt luterāņiem un piederīgiem pie konkrētas draudzes savā dzīvesvietā. Skaidrs, ka valsts ar likumu (t. i. bauslības) spēku nespēja visus piespiest būt patiesi ticīgiem, taču visiem bija jābūt draudzes sarakstos, bet ja kāds neapmeklēja dievkalpojumus, tam par katru neattaisnotu nepiedalīšanos bija jāmaksā naudassods. Tā 1847. gadā pirmajiem baptistu kustības aizsācējiem Zviedrijā tika atņemta pilsonība, konfiscēti īpašumi un paši izraidīti no valsts. Jau K. O. Rozeniusa bērnībā pakāpeniski no iepriekšējo paaudžu ticības pūlīņiem un cīņām bija izveidojusies liela un plaša garīgā kustība Zviedrijas Evaņģēliski luteriskajā baznīcā un ārpus tās, ko sauca par lasītājiem. Lasītāji bija kritiski noskaņoti pret valsts baznīcu un tās garīdzniecību, taču pagaidām no tās neatšķēlās. Opozīcijas pastāvēšanai bija vismaz trīs pamatoti iemesli. Pirmkārt, lasītājiem, kuri draudzēs lielākoties bija sava veida paraugticīgie un kuri ar dziļu ticības pārliecību piedalījās svētdienas dievkalpojumos, nepatika, ka gadiem ilgi evaņģēliski luteriskajos dievkalpojumos ik svētdienu ieradās acīmredzami neticīgi kaimiņi un citi garlaikoti ļaudis, kas to darīja tikai tādēļ, lai izvairītos no naudassoda un nepievērstu sev lieku uzmanību no varas iestāžu puses. Otrkārt, kā lasītāji, tā arī draudzei formāli piederīgie no pieredzes zināja un tāpēc uzskatīja, ka daudzi evaņģēliski luteriskie mācītāji bija liberāli savos ticības uzskatos un sludināšanā, ka personīgā dzīve un rīcība nesašķanēja ar pašu sludinātajiem pamudinājumiem. Maz starp mācītājiem bija harizmātiski izteiktu personību. Treškārt, lasītāju kustības piekritējiem nepatika, ka naudassodi bija jāmaksā arī viņiem pašiem, ja tika pieķerti, vadot vai piedaloties kristīgās sapulcēs (mājas draudzēs u. c.), ja tās bija notikušas bez evaņģēliski luteriskās draudzes vadības un mācītāja kontroles. Šīs kustības piederīgie tika saukti par lasītājiem tāpēc, ka pulcējās vēl papildus obligāto dievkalpojumu apmeklējumiem mazākās grupās un pulciņos, kur kā lasītpratēji kopīgi lasīja un

pētīja M. Lutera kopotos rakstus, sprediķus, Svēto Rakstu atsevišķu grāmatu izskaidrojumus, komentārus, padziļināti apguva attaisnošanas mācību, kopīgi dziedāja un lūdza Dievu. Bībeli studēja nevis pēc brīvas iedvesmas, ko katrs dalībnieks acumirkļi iedomājas par vienu vai otru pantu, vai arī izraujot no kop-sakarības atsevišķu vietu, lai vēlāk kādu konkrētu domu pat uzspiestu pārējai Dieva vārda vēstij, bet Bībeli pētīja metodiski, vadoties pēc M. Lutera Bauslības un Evaņģēlija šķirtības un nodalīšanas principa. Šīs mazākās grupas savstarpēji uzturēja epizodiskus kontaktus un slepenu apziņošanas un informēšanas sistēmu, ka vajadzības gadījumā laiku pa laikam pulcējās pat ļoti lielās sanāksmēs, kur mācītāji un arī laju līderi no mazākajām grupām vadīja dievkalpojumus ar Svētā Vakarēdiena iestādīšanu un izdalīšanu. Tādu luterāņu mācītāju no valsts baznīcas, kas simpatizēja lasītāju kustībai un meklēja kompromisus ar valsts likuma prasībām, uzņemoties vadīt lielos koptievdievdarījumus, kur cilvēki sabrauca no plašas apkārtnes, bija maz. Viens no tādiem bija K. O. Rozeniusa tēvs, mācītājs Andreass Rozenius, ko neformāli tautā sauca par lasītāju mācītāju. Tur, kur lielajās sanāksmēs nebija neviena ordinēta mācītāja, bieži gadiem ejot, arvien vairāk Dievgaldu iestādīt un izdalīt uzņēmās laju līderi. Tam kategoriski pretojās Karls Rozenius un tāpēc ieguva pretiniekus no lasītāju kustības radikālākā spārna. Kad viņš sāka publisku sadarbību ar metodistiem un kopīgi izdeva un publicējās žurnālā "Pietists", tad saņēma kritiku no saviem lasītāju kustības draugiem un nedraugiem, kā arī no oficiālās Zviedrijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas. Metodistu kolēģis ar grūtībām panesa šo psiholoģisko spiedienu, bet, kad vājāšanās kulminēja ar reāliem draudiem fiziski izrēķināties un piedraudēšanu ar noslepkavošanu gan no lasītāju ekstrēmistiem, gan vienlaicīgi no luterāņu valsts baznīcas pārstāvjiem, tad G. Skots neizturēja un, atstājot savu lielo draudzi Stokholmā, bēga atpakaļ uz Angliju (1842.). Karls Rozenius šajā un vēlāk vēl citās līdzīgās situācijās sevi parādīja kā drosmīgu un pietiekoši cietu pret brutālajiem draudiem. Te viņš bija līdzīgs lielā reformatora Mārtiņa Lutera nostājai, kas kritiskos dzīves brīžos sacījis vārdus un apliecinājis tos ar darbiem: "Šeit es stāvu un citādi nevaru. Uz to lai Dievs man palīdz!" Lielā metodistu draudze Stokholmā bija palikusi bez sava gana un vadītāja, tāpēc tie griezās pie Karla Rozeniusa ar priekšlikumu, lai viņš uzņemās vadību šajā draudošajā un neskaidrajā situācijā. Draudzes vadība jau iepriekš viņu pazina, bija dzirdējusi viņa sludināšanu un lasījusi viņa rakstus. K. O. Rozenius piekrita šim uzaicinājumam un turpmāk līdz pat sava īsā mūža beigām bija šīs draudzes mācītājs. Viņš to uzskatīja par savu pamatdraudzi, lai gan vēlāk daudz un bieži ceļoja pa Zviedrijas vidieni, kā arī pa ziemeļiem, apmeklējot lasītāju kustības lielās sapulces un vienlaicīgi sadarbojoties ar labvēlīgi noskaņotiem evaņģēliski luteriskās baznīcas mācītājiem un draudzēm, kuras deva viņam iespēju sludināt un izplatīt kristīgo literatūru, īpaši mēnešrakstu "Pietists". Jaunas draudzes K. O. Rozenius

nedibināja, bet stiprināja esošās un centās mazināt garīgo konkurenci lasītāju un valsts luterāņu starpā. Atbalstītāju un sekotāju bija daudz, bet skauģu un nelabvēļu vēl vairāk. Uz jautājumu, kā pārliecināts lasītāju kustības līderis aizgāja pie metodistiem, parasti K. O. Rozeniuss atbilde un pamatojums bija, proti, brīnīšķīga iespēja sludināt skaidru evaņģēliski luterisko mācību lielā galvaspilsētas draudzē, kur sapulcējās daudz cilvēku un ir izaugsmes iespējas. Jau iepriekš sadarbojoties ar Georgu Skotu, K. Rozeniuss pamatoja savu rīcību, deklarējot viņu kopējo vienotību evaņģēliski luteriskās mācības būtiskajās daļās, proti, tikai Svētie Raksti, tikai žēlastība un tikai ticība. Tas viņiem bija galvenais. Par Svētā Vakarēdiena mācību un tā svinēšanu bija domstarpības, taču Karls Rozeniuss personīgi uzskatīja, ka viņš tik un tā var sadarboties ar metodistiem. Nevar noliegt, ka metodisms uz viņu atstāja zināmu ietekmi, paplašinot izpratni par evaņģelizācijas darbības ārējo formu, taču nav pazīmju, ka šī sadarbība un turpmākā kalpošana metodistiem mainītu viņa pārliecību teoloģijas doktorīnās. Ienākot jaunajā kalpošanas vietā, tīri formāli K. O. Rozeniuss vismaz sākotnēji bija kļuvis par metodistu sludinātāju, jo baznīca piederēja starptautiskajai metodistu apvienībai. Pēc vairāku gadu uzcītīgas kalpošanas un draudzes garīgās izglītošanas teoloģiskajās niansēs par dažādu konfesiju kopīgo un atšķirīgo izpratni Dieva vārdā draudze atpīrkta īpašumu no metodistu apvienības un tīri juridiski kļuva neatkarīga kā no metodistiem, tā no Zviedrijas Evāņģēliski luteriskās valsts baznīcas, deklarējot savu jauno teoloģisko pozīciju kā “neo–evaņģēlisko” paveidu. K. O. Rozeniuss atklāti polemizēja ar kritiķiem par savu izvēli, to pamatojot, ka kopīgā un vienojošā ir nesalīdzināmi vairāk nekā atšķirīgā. Luterāņu baznīcu un tās teoloģiju viņš līdzībā (1. Moz. 29:16–30:24) uzlūkoja kā Rahēli un metodistu apvienību kā Leu. Rahēle ir skaistāka, bet abas ir auglīgas un dzemdē bērnus. Šo pašu Vecās Derības līdzības piemēru K. O. Rozeniuss attiecināja lasītāju kustībā uz laju turētajiem dievkalpojumiem ar Svēto Vakarēdienu.

Uzsākot kalpošanu metodistu draudzē pēc gada (1843.) Karla Olofa Rozeniuss personīgajā dzīvē notika vēl kādas būtiskas pārmaiņas. Viņš salaulājās ar Agatu Lindbergu. Dievs šo kopīgajā laulību svētīja ar pieciem bērniem, no kuriem trīs jau agrā bērnībā nomira. Te redzam, kā prieki mijās ar bēdām un smagiem pārdzīvojumiem. Taču, neskatoties uz visiem Dieva sūtītajiem un pieļautajiem pārbaudījumiem, Karls Rozeniuss daudz un smagi strādāja, pastāvot nelokāmi bībeliskajā patiesībā. Kā jau iepriekš pieminēts, sākumā viņš bija nepopulārs kā starp lasītājiem, tā arī starp luterāņiem, jo ieņēma centriski samierniecisku nostāju. Ar laiku gaisotne mainījās, jo K. O. Rozeniuss pedagoģiski un skaidri sludināja evaņģēliski luterisko mācību un šajā ziņā viņam neko sliktu nevarēja pārņemt. Tādējādi iegūstot cieņu abās nometnēs. Arī daudzi Zviedrijas Evāņģēliski luteriskās valsts baznīcas mācītāji, lasot mēnešrakstu “Pietists” un analizējot K. Rozeniuss rakstus un Dieva vārda skaidrojumus, nonāca pie

secinājuma, ka viņš nav ienaidnieks, bet domubiedrs. Savukārt radikāli noskaņotākie no lasītāju kustības redzēja, ka K. O. Rozeniuss ir īsts Dieva vīrs, kas ilgstoši bez izmaiņām raksta un sludina pareizu evaņģēliski luterisko mācību, kaut gan dažreiz laika gaitā viņam ir bijis cits viedoklis vai risinājums. Mēnešraksts “Pietists” bija kļuvis jau starptautiski pazīstams, jo tas tika izplatīts visā Skandināvijā. Brīžiem izdošanas regularitāte aizkavējās vai pat apstājās, bet pēc kāda laika lielā pieprasījuma dēļ atjaunojās ar jaunu sparū. Tika izveidots un izdots laikraksts *Mission*, kura redaktors bija Karls Rozeniuss. Apbrīnojamas bija viņa darbaspējas un rakstītā vārda produktivitāte. Laikrakstā viņš bieži izteicās par sabiedrībā aktuāliem tematiem, polemizēja un aicināja uz kristīgi saprātīgu rīcību. Taču viņš nebija ētikas un estētikas cienītājs, kas toreiz liberālajā sabiedrībā bija populāri, bet visu uzsvāru lika uz kristieša nepārtraukto svēttapšanas procesu, kas Dieva žēlastībā pārvērš ikvienu grēcinieku jaunā radījumā.

1856. gadā Karls Rozeniuss bija viens no līdzdibinātājiem izveidojot Evaņģēlisko Misiju (*EFS*), lai apvienotu dažādās atmodas kustības un strāvojumus. Šī organizācija iegādājās bijušos angļu baznīcas īpašumus Stokholmā un atvēra kristīgo centru ar nosaukumu “Betlēmes baznīca”. Vēlāk savai draudzei un arī lietošanai lasītāju kustībā Karls Rozeniuss izdeva dziesmu grāmatu ar *ahnfelt* dziesmām. Visā Zviedrijā viņam laika gaitā bija radušies uzticami atbalstītāji, kas savāca ziedojumus un apmaksāja un uzturēšanos misijas braucienos. Viena no tādām reizēm bija 1867. gada Vasarsvētki, kad K. O. Rozeniuss bija uzaicināts uz Gēteborgu, lai kalpotu Sv. Jāņa baznīcā. Dievkalpojuma laikā, sprediķojot no kanceles, K. Rozeniusu ķēra sirdstrieķa un, svētrunu nepabeidzis, viņš saļima. Turpmākos deviņus mēnešus viņš bija paralizēts un ar runas traucējumiem. 1868. gada 24. februārī Dievs uzticīgo kalpu aicināja pie Sevis. Tik daudz ieceru un plānu palika nepiepildīti. Tikko Karls Rozeniuss bija uzrakstījis komentāru par Vēstuli romiešiem un daļu jau publicējis mēnešrakstā “Pietists”. Daudz vērtīgu rakstu bija palicis rokrakstā. Pēc nāves (1868.) tika publicēta viņa “Vēstule par garīgām lietām”. Vēlākajos gados pateicīgā draudze un viņa garīgā darba palīgi un mācekļi apkopoja, sistematizēja un izdeva (1895–1897) K. O. Rozeniusa kopotos rakstus.

Žēl, ka K. O. Rozeniuss nomira būdams vēl spēka gados, tikai 48 gadus vecs. Laikabiedri uzskatīja, ka viņš pārāgri aizgājis lielās pārpūles dēļ, darbojoties vienlaicīgi tik dažādos virzienos plašajā misijas laukā. Vienmēr grūti pateikt, kā būtu, ja būtu, tomēr ļoti iespējams, ja viņš dzīvotu ilgāk, konflikts starp lasītājiem un Zviedrijas Evaņģēliski luterisko baznīcu būtu noplacis pavisam, bet nu tas atsākās ar jaunu sparū. Par šo tēmu varētu ieteikt izlasīt latviski izdoto Bo Ģirca romānu “Dieva āmurs”, kurā aprakstītas lasītāju un valsts luterāņu tā laika savstarpējās attiecības.

KARLA FREDERIKA VISLOFA PRIEKŠVĀRDS¹

Jau jaunībā K. O. Rozeniuss tika saukts par “mazo Luteru”, un tāds viņš ir palicis arī vēlākajām paaudzēm. Apzīmējums nenāk tikai no tā, ka Mārtiņa Lutera raksti un jo sevišķi komentārs par Vēstuli galatiešiem, bija vismīļākā Karla Rozeniusa lasāmviela, bet, pirmkārt, tāpēc, ka viņam bija tā pati skaidrā saprašana par Evaņģēliju un viņš to sludināja gan savas dzīves laikā, gan arī vēl šodien caur savām grāmatām.

Pēdējās paaudzēs Dieva valstības celšanai Zviedrijā neviens nav bijis tik nozīmīgs kā Karls Olofs Rozeniuss. Arī Norvēģijā viņa nozīme ir nepārskatāma, un norvēģu kristieši ir milzīgi parādnieki par skaidro Evaņģēlija izpratni, ko Rozeniuss ir devis. Tieši šī iemesla dēļ ir ļoti vērtīgi un tas ir šīs grāmatas² mērķis, lai kristieši Norvēģijā iepazītos ar šī vīra dzīvi un darbiem. Rozeniusa biogrāfija izdota zviedru valodā, bet tagad nāk klajā arī norvēģu valodā. Pirmoreiz tā iznāca K. O. Rozeniusa nāves gadā (1868). Grāmatas sastādītājs palicis anonīms, bet īstās biogrāfijas autores ir Amija Moberga (*Amy Moberg*) un Lina Sandela (*Lina Sandell*). Amija bija Rozeniusa sekretāre, Lina – tuva ticības māsa, kas sadarbojās ar Rozeniusu. Tāpēc viņām bija vislabākie nosacījumi, lai plaši un pareizi aprakstītu savu garīgo tēvu un vadītāju. Galveni avoti ir vēstules, kas savāktas no daudzām vietām, īpaši Zviedrijas, Somijas un Anglijas. Mums ir iespēja iepazīt īstus avotus, kur varam redzēt cīņu, kāda lielajam Dieva kalpam bija jāizcīna daudzās frontēs. Pretinieku bija leģions – gan valsts varas pārstāvji un valsts baznīcas mācītāji, no vienas puses; gan antinomisti un cilvēki bez saprašanas par baznīcas struktūru un teoloģiju, no otras puses. Arī šajā ziņā Rozeniuss bija “mazais M. Luters”. Ir iespaidīgi redzēt viņa garīgo izturību, kā arī to, cik stipri viņš balstījās uz evaņģēliski luteriskās ticības pamata. Šādā veidā viņš stāvēja nelokams cauri visām cīņām. Tas viņam deva stipro un dziļo saprašanu par nepelnīto žēlastību, tas saglabāja viņu pazemībā, tas padarīja viņu par sludinātāju un dvēseļu kopēju skumīgajiem. Viņš palīdzēja tūkstošiem sagūstītu dvēseļu atrast brīvību un mieru. Reiz viens no draugiem jautājis Mārtiņam Luteram, kā viņš tik precīzi var runāt par drauga dvēseles stāvokli. To es esmu mācījies no savas garīgās cīņas, – M. Luters atbildējis. Tas pats attiecināms uz K. O. Rozeniusu. Kādreiz Karls teicis savai mātei, ka vēlas būt *lasītāju lasītājs* (par *lasītājiem* toreiz sauca tos, kuri lasīja Mārtiņa Lutera sprediķus un meklēja tajos dziļāku garīgo atspaidu). Tā notika, un tāds K. O. Rozeniuss arī paliek mūsdienu lasītājiem.

¹ Priekšvārds savulaik rakstīts biogrāfijai par K. O. Rozeniusu, bet tas labi iederas arī viņa kopoto rakstu “Bauslības un Evaņģēlija noslēpumi” ievadā – red.

² “C. O. Rosenius mannen og målet” Oslo, 1949

RADIŠANA UN CILVĒKS

1. Mozus grāmatas 1. nodaļa

“Jaunā Derība guļ apslēpta Vecajā Derībā,
bet Vecā ir atklāta Jaunajā”
(Augustīns)

Reiz Mārtiņš Luters sacīja: “Līdz pat nāves brīdim cilvēks nav spējīgs pareizi apgūt un saprast Mozus grāmatas pašus pirmos vārdus: “Iesākumā Dievs radīja debesis un zemi”, un, pat ja cilvēks dzīvotu tūkstoš gadu, tas tik un tā neapgūst šos vārdus pilnībā.”

Šis M. Lutera izteikums, ka cilvēks līdz pat nāves brīdim nebūs pa īstam aptvēris un sapratis vārdus par radīšanu, ir patiesi apbrīnojams. Tas māca patiesību, ko var apliecināt ļoti daudzi kristieši, proti, Bībeles pirmie stāsti par radīšanu un cilvēku ir īpaša un dzīvinoša spēka pilni, kas stiprina un iedrošina ticību, kā arī dāvā kristietim apskaidrotu skatu un pašjāvības pilnu mierinājumu. Tā M. Lutera runāja no personiskās pieredzes.

Tāpat mēs arī redzam, kā Kristus mums norāda uz radību, uz zāli laukā, lilijām un putniem (Mt. 6:26, 28), kā arī uz radīšanā dāvāto cilvēka dabu (Lk. 11:11, 13), lai modinātu mūs no snauda un mēs ieraudzītu Dieva attieksmi pret mums. Pāvils saka, ka pat pagāni, vērojot radību, ir iepazinuši Dievu, kaut arī nav saņēmuši nevienu pašu atklāsmes vārdu par dievišķo radīšanu.

Apustulis Pāvils apgalvo, ka jau no pasaules radīšanas brīža Dieva neredzamās īpašības – Viņa mūžīgais spēks un dievišķība – ir skaidri saredzamas Viņa darbos, tāpēc pagāniem nav ar ko aizbaidīties (Rom. 1:20). Cik gan vēl skaidrāk tas ir atklāts mums, kam Dievs ir atklājis Savus vārdus par radīšanu! Protams, Bībeles radīšanas stāsts dāvā vēl daudz vairāk gaismas un prieka par visām redzamām lietām.

Tāpat Augustīns Dieva radīšanas notikumos bija ieraudzījis skaistu un spēcīgu prieku, miera un pašjāvības avotu. Arī mēs gribam atrast šo avotu, tāpēc uz brīdi pakāvēsimies paradīzē, laiku pirmsākumā un visas pasaules rītausmā un uzlūkosim mūsu Debestēva mīlestību, gudrību un varenību.

Bet, pirmkārt un galvenokārt, mēģināsim paradīzes stāstā rast atbildi uz jautājumu, kāds ir Dieva nolūks ar cilvēka radīšanu? Kā cilvēks ir tapis? Kas ir cilvēks, un kādam mērķim laiku iesākumā tas ticis radīts? Pēc tam noskaidrosim, kas ar cilvēku notika pēc grēkākrišanas, kas viņu sagaida mūžībā un kādu ceļu Dievs tam sagatavojis uz glābšanu un svētlaimi?

Taču pats galvenais – lai šis stāsts mums izgaismo un atklāj pašu Kungu un Viņa dievišķo mīlestību, Viņa gudrību un uzticību, ka mēs ar Dieva svētību tur atrastu lielu un mūžīgu iepriecinājumu, pestīšanas klints pamatu, kas mums nepieciešams visā šīs pasaules tumsā un nemierā, kas apņem mūsu dvēseli.

Pats svarīgākais ir noskaidrot šos jautājumus dziļi un pamatīgi. Mums ļoti stingri ir jāturas pie tā, kāds ir Dievs un kāds ir Viņa sākotnējais nodoms pie cilvēka, jo tikai tā ikviens kristietis var laimīgi palikt svētīgā ticībā un drošā pašlāvbā, izglābties no grēka un posta plūdiem, ko aizsākusi Ādama krišana, un dzīvot brīnišķīgā ticības valstībā, kāda ir Kristus valstība virs zemes.

Dievs radīja, piepildīja un izgreznoja šo pasauli ar lielu skaistumu un bagātību. Tas viss notika, domājot par cilvēku, par viņa laimi un labklājību, vēloties modināt cilvēku, lai tas uzlūko, sajūt un pagodina Dievu. Un, kad Dievs bija cilvēkam radījis visas dabas bagātības un visus neskaitāmos dzīvo radību pulkus un viss bija sagatavots, Viņš uzrunāja Savus bērnus:

“..pakļaujiet sev to, un valdiet pār zivīm jūrā un putniem gaisā, un katru dzīvu radījumu, kas rāpo pa zemi. .. Redzi, Es jums esmu devis visus augus, kas nes sēklu, kas vien ir zemes virsū, un visus kokus, kas augļus nes, kam sēkla sevī..” (1. Moz. 1:28, 29).

Kad mēs to rūpīgi pārdomājam, tas viss paveras mūsu skatam kā bagāts nams, ko kungs ir cēlis saviem bērniem – cilvēkiem. Pēc šī nama un tā bagātībām var spriest ne tikai par nama Cēlāju, bet arī par ļoti augsto stāvokli un bagātību, kas paredzēta nama iemītniekiem.

Bībeles pirmie vārdi skan: “Iesākumā Dievs radīja debesis un zemi. Bet zeme bija neiztaisīta un tukša, un tumsa bija pār dziļumiem, un Dieva Gars lidinājās pār ūdeņiem. Un Dievs sacīja: “Lai top gaisma.” Un gaisma tapa. Un Dievs redzēja gaismu labu esam, un Dievs šķīra gaismu no tumsas” (1. Moz. 1:1–4), lai tie noteiktos laikos nomainītu viens otru un izveidotu dienu un nakti, un tā tas bija jau pirms saules radīšanas.

Tālāk ir aprakstīta pirmelementu un debess ķermeņu radīšana, kas bija pirmo divu radīšanas dienu brīnišķīgais veikums (1. Moz. 1:6–10). Pēc tam ir šādi vārdi: “Tad Dievs sacīja: “Lai zeme izdod zāli un augus, kas sēklu nes, un augļu kokus, kas augļus nes, pēc savas kārtas, kam sēkla sevī, virs zemes.” Un tā tapa. Un zeme izdeva zāli un augus, kas savu sēklu nes, pēc savas kārtas.. Un Dievs redzēja to labu esam. Un tapa vakars un tapa rīts – trešā diena” (1. Moz. 1:11–13).

Ceturtajā dienā Dievs radīja sauli, mēnesi un zvaigznes, noteica to gaitu un kārtību un līdz ar to virs zemes iedibināja laika maiņas, dienas, mēnešus un gadus (1. Moz. 1:14–19). Nu debesīs bija iedegts liels spīdekļis – saule, kas

tik daudzus gadu simtus ir sūtījusi savu gaismu un siltumu virs mūsu zemes un līdz šai pašai dienai mūsu acīm ir tikpat brīnumaina. Tagad zemi pārklāja zaļums, zāle un ziedi, sēklas un stādi, kas kalpoja zemes topošā kunga, cilvēka, iztikai un labklājībai. Šeit mums īpaša ticība nav vajadzīga, jo arī šodien mēs to visu redzam savu acu priekšā. Taču mums ir jāsaskata vēl kas vairāk.

Visa skaistuma vidū, kas plauka un ziedēja šajā tikko radītajā pasaulē, vēl nebija nevienas radības, kas varētu to baudīt un par to priecāties. Pagaidām tā bija tikai augu valsts. Ja viss paliktu šādi, tad zeme ar visu savu bagātību un greznumu, paradīze ar saviem ziedošajiem laukiem, auglīgajiem dārziem un skaistajiem ūdeņiem būtu tikai tukša un kaila ainava, kur pietrūkst dzīva gara un nav neviena, kas varētu to visu apskatīt un izbaudīt. Šādu tukšu vietu Dievs nebija iecerējis Savā radīšanas plānā.

Gluži kā Dievs ir Kungs pār neskaitāmām galaktikām un kustīgiem debesu ķermeņiem, tāpat Dievs ir līcis cilvēku kā valdnieku pār dzīvo radību pulkiem virs zemes. Šis pasaules nams tapa būvēts, gatavots un izgreznots cilvēkam, Viņa tēlam un līdzībai.

Dieva doma bija radoša – tā bija doma par dzīvību, kur pasaule būtu pilna ar neskaitāmām dzīvām un kustīgām radībām. Viņš Savā pārsteidzošajā gudrības varenībā paredzēja šo neskaitāmo radību milzīgo dažādību, kur katrai radībai būtu sava īpaša forma, iekšējas un ārējas īpašības. Un šo domu Tas Kungs izteica ar Savu visvareno un radošo vārdu: “Lai ūdeņos mudžēt mudž dzīvu radījumu pulki, un putni lai lido pār zemi, pār debess velvi.” Un Dievs radīja lielus jūras zvērus un visus dzīvus radījumus, kas rāpo un pulkiem mudž ūdeņos, pēc to kārtas un ikvienu spārnainu putnu pēc savas kārtas. Un Dievs redzēja to labu esam. Un Dievs svētīja tos, sacīdams: “Vaislojieties un vairojieties un piepildiet ūdeņus jūrā, un putni lai vairojas virs zemes.” Un tapa vakars un tapa rīts – piektā diena. Tad Dievs sacīja: “Lai zeme izdod dzīvus radījumus pēc viņu kārtas, lopus, rāpuļus un zemes zvērus pēc viņu kārtas.” Un tā tapa. Un Dievs radīja zemes zvērus pēc viņu kārtas un lopus pēc viņu kārtas, un visus rāpuļus pēc viņu kārtas. Un Dievs redzēja to labu esam” (1. Moz. 1:20–25).

Tā jaunradītā zeme tapa pilna ar dzīvām radībām. Okeāni, jūras un ūdens krātuves mudžēt mudžēja ar zivīm, gaisā lidoja putni un dažnedažādi insekti. Tagad zeme bija pabeigta un izrotāta, lai saņemtu sev lemto kungu un pārvaldnieku – cilvēku. Saule, mēness un zvaigznes pār to sūtīja savu mīlīgo gaismu, zeme un tās augu valsts bija sākusi savus dienišķos un sezonālos ciklus, kalnus un ielejas aplāja koku daudzveidība, augi un puķes izraisījās no zemes klēpja un apsedza to ar zaļumu un daiļumu. Meži un augļu dārzi uzplauka visā krāšņumā tā, ka lapas, ziedi un augļi bija gatavi sveikt sava topošā

zemes pārvaldnieka ierašanos, lai sniegtu tam prieku un labsajūtu. Visi putni un dzīvnieki bija rimti, jauneklīgi un mundri, un visā radībā valdīja skaistums un labpatika, dzīvība un rosīgums, prieks un liksmība.

Kad viss bija sagatavots, skaists un brīnišķīgs, tad “visas rīta zvaigznes kopā dziedāja un visi Dieva dēli (eņģeļi) gavilēja” (Īj. 38:7) – tad Dieva domas pievērsās cilvēkam.

Un radīšanas stāstā ir šādi vārdi: “..Dievs sacīja: “Darīsim cilvēku..”” (1. Moz. 1:26).

Lai cik brīnišķīgi būtu bijuši šīs jaunradītās pasaules augi un dzīvnieki, tomēr tur nebija nevienas radības, kas pazītu un mīlētu savu Radītāju, – nevienas radības, kas paceltos pāri šai spožajai un brīnišķīgajai izrādei, lai ieraudzītu visu lietu izcelsmi, Radītāju, – nevienas radības ar saprātīgu un nemirstīgu dvēseli.

Kāda svarīga vieta radībā vēl bija palikusi tukša – šim namam pietrūka mantinieka. Bija sagatavots krāšņs un godības pilns templis, kas mirdzēja skaistumā un greznumā, taču nebija priestera, kas noturētu dievkalpojumu un liktu pacelties vīraka smaržai lielā debesu Kunga un Dieva priekšā.

Tāpēc pārdomāsim un pārrunāsim cilvēka radīšanu – kā Dievs radīja to, kam bija jāpiepilda augstais aicinājums būt par ķēniņu un priesteri, kas Dieva priekšā dzied to slavas dziesmu, ko Viņam ir parādā visa radība. Cilvēks saņēma aicinājumu virs zemes pārstāvēt visu lielo radības pulku un slavēt Dievu visu vārdā.

“Tad Dievs sacīja: “Darīsim cilvēku pēc mūsu tēla un pēc mūsu līdzības; tie lai valda pār zivīm jūrā un pār putniem gaisā, un pār lopiem, un pār visu zemi un visiem rāpuļiem, kas rāpo zemes virsū.” Un Dievs radīja cilvēku pēc Sava tēla, pēc Dieva tēla Viņš to radīja, vīrieti un sievieti Viņš radīja” (1. Moz. 1:26, 27).

Pirmais, kas šajā stāstījumā šķiet zīmīgs, ir Tā Kunga vārdi: “Darīsim cilvēku” utt. Tas atgādina pārrunas un sapulci. Tas Kungs nesaka: “Es darīšu cilvēku” vai: “Zeme lai izdod cilvēku,” bet sacīja: “Darīsim cilvēku.” Viss pārējais dažādo radību pulks bija radīts bez šādām pārrunām, ar vienu visvarenu pavēli. Bet, kad Dievs vēlējas radīt cilvēku, norisinājās pārrunas un sapulce. Ar ko Dievs noturēja šīs pārrunas? Nav nekādu šaubu, ka pārrunas notiek visu trīs Dievišķo Personu starpā, jo tobrīd bija paredzēta tādas būtnes radīšana, kam būs ne tikai laicīga šīs zemes miesa, bet arī nemirstīga dvēsele, kas ņemta no paša Dieva Gara un radīta mūžīgai kopībai ar Dievu debesīs.

Tas Kungs saka: “Darīsim cilvēku pēc mūsu tēla un pēc mūsu līdzības.” Kad Dievs Savā mūžīgajā iepriekšzināšanā redzēja cilvēka grēkākrišanu un visu sekojošo postu un samaitātību, Viņš nevēlējās šo nozīmīgo būtņi palaist

no Savas radošās rokas bez labāka padoma, tāpēc Dēls sacīja: “Es glābšu cilvēka dzimumu,” un Tēvs sacīja: “Es gribu to radīt: darīsim cilvēku.”

Šāda pestīšanas sapulce pie Dieva bija notikusi arī iepriekš. Apustulis Pāvils raksta, ka Dievs “mūs pirms pasaules radīšanas izredzējis.. Pēc Savas gribas labā nodoma Viņš jau iepriekš nolēmis, ka mums būs Viņa bērniem būt caur Jēzu Kristu” (Ef. 1:4, 5). Un Pēteris saka, ka Kristus kā Dievs, kas atklājies miesā cilvēka glābšanas dēļ, bija “iepriekš izredzēts pirms pasaules radīšanas, bet atklāts laiku beigās jūsu dēļ” (1. Pēt. 1:20). Slēptā veidā Tā Kunga Garam šo pestīšanas nodomu ir labpaticis atklāt jau cilvēka radīšanas stāstā. Šeit tā bija tikai miglaina norāde, kas citādi nebūtu saprotama, ja to neizskaidrotu tik daudzas citas Svēto Rakstu vietas.

Ja kāds jautā, kā iespējams zināt, ko sprieda un lēma šī Dieva mūžīgā padome, tad ar pilnām tiesībām varam sacīt, ka tas atklāts vienīgi tiem, kas paši tur bija klātesoši. Tur piedalījās visas trīs dievišķās Personas un mums to atklāja: grēkākrišanas dienā Tēvs uzrunāja mūsu pārbijušos un nokaunējušos pirmvecākus un pasludināja tiem iepriekšlemto glābšanu, ko īstēnos “sievās dzimums”. Tēvs bieži atklājās patriarhiem un atjaunoja pravietojumu. Savukārt Svētais Gars pavisam skaidri caur praviešiem pasludināja apsolīto “glābēju”, “Tā Kunga atvasi”, “Jesajas atvasi”, “lielo pravieti” un “Tā Kunga svaidīto”, “kas ievainots mūsu pārkāpumu dēļ un mūsu grēku dēļ satriekts”. Neviena apustulis Jaunajā Derībā to nebūtu varējis pateikt skaidrāk.

Tācu īpašā veidā mums to ir atklājis Dieva vienpiedzimušais Dēls, “kas ir pie Tēva krūts” – Viņš mums ir darījis zināmu Dievu (Jņ. 1:18). Viņš top saukts “uzticīgais un patiesīgais liecinieks, Dieva radības sākums” (Jņ. atkl. 3:14). Buhners¹ šos vārdus skaidro šādi: “Viņš ir liecinieks Dieva derībai ar mums; Viņam šī lieta bija ļoti labi pazīstama, jo Viņš pats bija klāt miera padomē, kas pieņēma lēmumu, ka Dēls kļūs par cilvēku un glābs cilvēku dzimumu.”

Vēstulē efeziešiem (1:9) apustulis runā par mūsu Kunga Jēzus Kristus Tēvu, kas pēc Sava labā nodoma mums ir atklājis Savas gribas noslēpumu. Bet tagad padomā: ja reiz Dievs mūs Kristū ir izredzējis jau pirms pasaules radīšanas un ja reiz Kristus ir izredzēts par pasaules Glābēju, tad tas nozīmē to, ka glābšana un izredzēšana jau kopš tiem laikiem ir dziļi un pamatīgi nostiprināta Kristū, – jā, tā ir nostiprināta, ka varam skaļi priecāties un gaviļēt!

No otras puses: mums vairs nav jātiecas pēc glābšanas nekādā citā veidā kā vien Viņa mīļotajā Dēlā, kurā esam izredzēti. Tāpēc nenāc Dieva priekšā ārpus Kristus! Un nekad necenties iegūt Dieva žēlastību pats savā vārdā! Jo tikai Kristū mēs esam izredzēti (pirms pasaules radīšanas), tikai Kristū mēs esam tīkami Dievam. Ārpus Kristus Dievam nav cita sastapšanās punkta ar

¹ *Büchner Gottfried* (1701–1780), vācu teologs, rektors Kverfurtē (*Querfurt*), Saksijā

cilvēku. Viņa liktais pamats ir pārāk dziļš un nesatricināms, lai kāds to varētu izkustināt. Slavēts ir Dieva mūžīgās mīlestības nodoms! Vēlāk mums būs vairāk iespēju aplūkot šo dievišķo pestīšanas nodomu, ko Viņš pasludināja grēkākrišanas dienā, – ka “sievas dzimums samīs čuskas galvu” (1. Moz.3:15).

Otrkārt, cilvēka radīšana notika pavisam citādi nekā pārējā radīšana – citādi nekā pašu izcilāko dzīvnieku radīšana. Radot dzīvniekus, Dievs teica: “Lai ūdens izdod”, “Lai zeme izdod!” Rodas iespaids, ka Dievs šeit nerada tieši, bet ar Savu visvareno vārdu ietekmē kādus jau dabā ieliktus spēkus. Ūdens un zeme lai izdod! Turpretī cilvēka radīšanā tas nenotiek ar dabas spēku starpniecību, bet Dievs darbojas tieši un nepastarpināti. Cilvēka radīšana ir darbs, par kuru vienojušās visas trīs Dieva personas, sakot: “Darīsim cilvēku!”

Tas nozīmē, ka cilvēks nav tapis tikai no ūdens vai zemes, kā to apgalvo pagānu ticējumi, bet īpašā un nepastarpinātā veidā ir Dieva radīts. Vēl ziņīgāk šis apstāklis atklājas, kad aplūkojam cilvēka izcelsmes divas daļas, miesu un dvēseli, par ko 1. Mozus grāmatas 2. nodaļā rakstīts: “Un Dievs Tas Kungs radīja cilvēku no zemes pīšļiem un iedvesa viņa nāsīs dzīvības dvasi; tā cilvēks tapa par dzīvu dvēseli” (2:7).

Vispirms ievēro: Dievs radīja cilvēku. Tas bija Dieva darbs – pats brīnišķīgākais mākslas darbs visā pasaulē. Dievs izveidoja cilvēka miesu no zemes kā mūžīgu atgādinājumu tam, ka esam pīšļi un putekļi, tāpēc arī pirmo cilvēku nosauca par Ādamu, kas nozīmē “no zemes”, zemišķs, zemes bērns. Mēs nekad nedrīkstam aizmirst, cik mūsu ķermenis un cilvēka laiks ir nīcīgs, tāpēc mums vienmēr ir jāmeklē, kas pieder dvēselei un mūžībai.

Un Dievs “iedvesa viņa nāsīs dzīvības dvasi”. Ak, augstais un cildenais dzimums! Ak, dvēsele, nemirstīgā dvēsele, mūžības bērns, kas lemts laikam un mūžībai, lai dzīvotu ar Dievu kā eņģelis vai līdzīgi kā bērns ar savu tēvu. Cilvēks tik tiešā veidā ir nācis no Dieva, ka Svētie Raksti šeit saka, ka Dievs cilvēkā iedvesa dvasi. Šeit līdz ar Dāvidu mums ir jāizsaucas: Dievs, “es Tev pateicos, ka es esmu tik brīnišķīgi radīts!” (Ps. 139:14).

Tas ir iemesls, kāpēc Pāvils pavisam vispārīgi var sacīt, ka cilvēks ir nācis no Dieva cilts, kā rakstīts Apustuļu darbu grāmatā (17:28): “Viņā mēs dzīvojam un rosāmies, un esam, kā arī daži jūsu dziesminieki sacījuši: mēs arī esam Viņa cilts.” Miesas un dvēseles atšķirīgo dabu ir raksturojis arī gudrais ķēniņš Salamans: “Tiešām, pīšļiem būs atkal atgriezties atpakaļ zemē un kļūt par to, kas tie iepriekš bijuši, un garam atkal atgriezties atpakaļ pie Dieva, kas to ir devis” (Sal. māc. 12:7). No tā mēs redzam un saprotam, ka miesa un dvēsele, “zemes bērns” un “mūžības bērns”, ir īpašs Dieva veikums un īpaša Dieva radība.

Turklāt pieminēsim arī trešo zīmīgo apstākli, proti, Dievs radīja cilvēku pēc Sava tēla. Tā Kunga Gars ir īpaši vēlējies izcelt ko tik svarīgu un atkārtotais to vēlreiz: “Dievs sacīja: “Darīsim cilvēku pēc mūsu tēla un pēc mūsu līdzības..” Un Dievs radīja cilvēku pēc Sava tēla, pēc Dieva tēla Viņš to radīja.”

Ar vairākiem uzsvērtiem izteikumiem šeit pateikts tas, ka cilvēkam ir jābūt Dieva tēlam vai līdzībai. Un, pat ja mēs šajā laikā nespējam pa īstam aptvert dziļāko Dieva tēla būtību, tomēr tas ir nozīmīgi – cilvēks ir radīts pēc Dieva tēla un Tas Kungs, radīdams cilvēku, ir vēlējies Sev līdzinieku. Tas pauž ko neizteicami dziļu un godības pilnu: mēs esam paredzēti būt Dieva līdzība, Dieva bērni un mantinieki, lai arī nekādā ziņā neesam vienlīdzīgi ar Viņu!

Te rodams dziļākais iemesls, kāpēc bija jānāk Dieva Dēlam un jākļūst par cilvēku, mūsu brāļi un līdzinieku un kāpēc Viņš nekaunējās mūs saukt par Saviem brāļiem (Ebr. 2:11). Viņš nāca, lai atjaunotu to, ko bija izpostījusi grēkākrišana, un lai mēs varētu nākt tajā pašā godībā, kurai bijām paredzēti radīšanā. Ar jaunpiedzimšanu un jaunradīšanu (Jņ. 3:3; Ps. 51:12; Ef. 2:10) un ar to, ka Kristū esam jaunas radības (2. Kor. 5:17) un līdzdalīgi dievišķajā dabā (2. Pēt. 1:4), mēs ik dienas kā jauni cilvēki varam atjaunoties atziņā pēc sava Radītāja tēla (Kol. 3:10).

Taču, iekams nav notikusi mirušo augšāmcelšanās un iekams neesam ieguvuši jaunu, šķīstu un nemirstīgu miesu, mūsos nevar izveidoties pilnīgs Dieva tēls. Tikai pēc augšāmcelšanās Kristus beidzot atklāsies visos ticīgajos, kā raksta apustulis Jānis: “Mīļie, tagad mēs esam Dieva bērni, un vēl nav atklājies, kas mēs būsīm. Mēs zinām, ka, kad tas atklāsies, mēs būsīm Viņam līdzīgi, jo mēs redzēsim Viņu, kāds Viņš ir” (1. Jņ. 3:2).

Patiesībā mēs nekā daudz nezinām par Dieva tēlu un to, cik lielā mērā pirmie cilvēki ir līdzinājušies Dievam, tāpēc ka ar grēkākrišanu mēs visi Dieva tēlu esam pazaudējuši un mums pašiem nav nekādas pieredzes, un arī Svētie Raksti mums nav tuvāk paskaidrojuši, ko tieši šis Dieva tēls nozīmē. Taču no Svētajiem Rakstiem mēs zinām un saprotam, lūk, ko: Vēstulē kolosiešiem apustulis raksta: “Un apgērbiet jauno cilvēku, kas tiek atjaunots atziņā pēc viņa Radītāja tēla,” (3:10) un Vēstulē efeziešiem sacīts, ka mums ir “jāapgērbj jaunais cilvēks, kas radīts pēc Dieva patiesā taisnībā un svētumā” (4:24).

No šiem un vairākiem citiem Svēto Rakstu tekstiem varam uzzināt, ka Dieva tēls reiz kā zīmogs ir ticis iespiests cilvēka garā un bijis patiesā gaisma cilvēka saprašānai, kā arī svētums un brīvība viņa gribai. Bet, kad mēs mēģinām aptvert grēkākrišanas sekas, tad ieraugām un konstatējam, ka šajā ziņā ir notikušas lielas izmaiņas: cilvēka domas par Dievu ir kļuvušas muļķīgas un neprātīgas, griba tapusi ļauna un sākusi mīlēt grēku.

M. Luters saka: “Tāpēc Dieva tēls, pēc kura Ādams tika radīts, bija pats brīnišķīgākais un cēlākais – viņa prātā un gribā nebija pat ne mazākā grēka traipa, gan iekšējie, gan ārējie jutekļi bija pilnīgi tīri un skaidri. Prāts bija pavisam skaidrs, atmiņa bija laba un asa, griba bija krietna un uzticama, kas deva skaidru, tīru un labu sirdsapziņu bez jebkādam raizēm un nāves bailēm. Šī iekšējā pilnība bija saskaņā ar ķermeni un visiem ķermeniskajiem jaukumiem un labumiem, un tas darīja cilvēku pārāku pār visām citām dzīvām radībām.”

Ādamam un Ievai piemita viss, pēc kā ticīgie tagad ilgojas. Viņi varēja būt tik dievbijīgi, cik vien vēlējās, un tiem nebija iemesla sūdzēties: “Jo labo, ko gribu, es nedaru, bet ļauno, ko negribu, to es daru” (Rom. 7:19). Nē, viņiem piemita brīva griba, par kādu mēs varam tikai sapņot – gluži kā par savu bērniību, jo patlaban mēs vairs neesam brīvi, mums nav brīvas gribas, bet, kā Pāvils saka par jūdiem un grieķiem, tie visi atrodas zem grēka kā vergi savu kungu jūgā, rakstīdams, ka “..es esmu miesīgs, pārdots grēka varā” (Rom. 7:14).

Kopš grēkākrišanas visi cilvēki pēc dabas ir Dieva “dusmības bērni” un paši nespēj kļūt brīvi, un tiem jāseko varenajam grēkam, iekams nav ieradies kāds spēcīgāks. Ādamam un Ievai piemita brīva griba, tāpēc arī viņi tika pārbaudīti un viņu paklausībai vai nepaklausībai bija dzīvības un nāves cena. Toreiz tiem abiem vēl bija īstās un pareizās domas par Dievu. Tie skaidri zināja, kā pret viņiem attiecas Dieva sirds, un viņiem kā labiem bērniem piemita iekšēja paļāvība uz Viņu kā uz savu mīļoto Tēvu. Turpretī pēc grēkākrišanas mūsu prātu apņēma bieza garīga tumsa, apjukums un neprāts, kas aizvien vairāk zaudēja īstu Dieva izpratni – tagad mūsu prāts jūtas pārdrošs, kad vajadzētu baidīties, un sajūt bailes tad, kad vajadzētu būt priedīgam un drošam.

Dieva tēls ietver arī to, ka dvēseles būtība ir gars, tātad nemirstīgs gluži kā Dievs, un dvēselei ir spēja saprast, atcerēties, domāt un spriest par neredzamām un garīgām lietām, kas cilvēku ļoti būtiski atšķir no dzīvniekiem. Arī miesa sākumā nebija nodota nāves varai, bet bija brīva no jebkādam slimībām un sāpēm. Tāpēc Pāvils 1. vēstulē korintiešiem 15. nodaļā runā par miesīgu nāvi, sacīdams: “Jo, kā caur cilvēku nāve, tā arī caur cilvēku miroņu augšāmcelšanās” (1. Kor. 15:21).

Beigu beigās cilvēka līdzība ar Dievu nozīmē arī to, ka cilvēks ir likts par valdnieku pār dzīvniekiem un visām dzīvām radībām, kas ir virs zemes. Kā Dievs sacīja: “Darīsim cilvēku pēc mūsu tēla un pēc mūsu līdzības; tie lai valda pār zivīm jūrā un pār putniem gaisā, un pār lopiem, un pār visu zemi un visiem rāpuļiem, kas rāpo zemes virsū.”

Ja mēs to visu saliekam kopā, izveidojas brīnišķīga bilde, paties Dieva būtības atspulgs! Ādams un Ieva dzīvoja paradīzē ar Dievu kā uzticami un priecīgi bērni ar savu mīļo Tēvu, bija šķīsti un svēti, ar tīru sirdsapziņu un pilnīgā drošībā Dieva tuvumā, tiem piemita brīnišķīgs un gaišs prāts, ar ko tie viegli uztvēra Debestēva brīnumainos darbus, tiem bija jauneklīga un nemirstīga miesa un dvēsele, lai tie valdītu pār pasauli un visām dzīvām radībām.

Taču pēc grēkākrišanas pasaule vairs nav redzējusi tik labu cilvēku virs zemes kā vien cilvēku Jēzu Kristu, par ko ir skaidri sacīts, ka Viņš ir Dieva būtības atspulgs (Ebr. 1:3; sal. Kol. 1:15; 2. Kor. 4:4). Tieši šāds cilvēks bija nepieciešams, lai atjaunotu to, kas ar pirmo cilvēku tika zaudēts. Par to mēs vēl runāsim turpmāk.

Iekams turpinām apskatīt šo stāstu, – no tā, ko jau esam lasījuši, aplūkosim vēl atsevišķas mācības. Vispirms paturi vērā mūsu Dieva radīto – kāds Viņš ir Meistars, kāds Dievs, kāds diženums, kāda varenība! Vai šim Dievam, kas to visu ir paveicis, jēlka būtu par grūtu? Mums nav ne mazāko šaubu, ka Viņš patiešām to visu ir radījis, jo tas, ko savu acu priekšā redzam, nevarēja rasties pats no sevis, bet kāds to nepārprotami ir radījis. Ak vai, cik slinkas mūsu domas, cik gaušs ir mūsu prāts, ka mēs kaut mirkli apšaubām Dievu, Viņa vēlmi palīdzēt cilvēkam, lai saņemtu Viņa palīdzību!

Šādas pārdomas nebūs noderīgas un nepieciešamas nedz vieglu dienu tīkotājam, kas nepazīst nekādas bēdas, nedz arī perfektam, allaž Dieva vārdā dzīvojošam kristietim, bet gan tādām kristietim, kas ir nonācis tumsā un pārbaudījumos un sācis apšaubīt visus Dieva vārdus. Šādam smagi pārbaudītam cilvēkam Tas Kungs norāda uz visu Savu radīšanas darbu nevis kā ticības pierādījumu, bet – lai tas skatītos pats savām acīm.

Piemēram, tā mūsu Kungs runā pret miesīgām raizēm: “Skataities uz putniem gaisā: ne tie sēj, ne tie plauj, ne tie sakrāj šķūņos, un jūsu Debesu Tēvs tos baro. Vai tad jūs neesat daudz labāki nekā viņi?” (Mt. 6:26). Ja reiz Dievs rūpējas pat par mazajiem, nenozīmīgajiem putniņiem, vai tad Viņš aizmirsīs par cilvēku, kas ir Viņa dārgākais un brīnišķīgākais radījums, Dieva tēls, bērns un mantinieks, putnu un dzīvnieku pārvaldnieks?

“Mācaities no puķēm laukā, kā tās aug: ne tās strādā, ne tās vērpj, tomēr Es jums saku: ir Salamans visā savā godībā nav tā bijis apģērbts kā viena no tām. Ja tad Dievs zālī laukā, kas šodien stāv un rīt tiek iemesta krāsnī, tā ģērbj, vai tad ne daudz vairāk jūs, jūs mazticīgie?” (Mt. 6:28–30). Jūs, kas esat “Dieva cilts”! Ak, jūs mazticīgie! Tas Kungs pret bailēm no ļauniem cilvēkiem saka: “Vai nepārdod divi zvirbuļus par vienu artavu? Un neviens no tiem nekrīt zemē bez jūsu Tēva. Bet arī jūsu galvas mati visi ir skaitīti” (Mt. 10:29, 30).

Tev šķiet, ka esi Dieva pamests; varbūt ir kāda lieta, kurā jūties pilnīgi bezpalīdzīgs. Tev pašam trūkst padoma, un pasaulē nav neviena, kas varētu palīdzēt, un, saukdams uz Dievu, tu esi paguris un novārdzis, viss šķiet veltīgi – Dievs izturas kā varonis, kas izmisis, un kā cīnītājs, kas nespēj palīdzēt. Vai tas varētu tā būt, ka viss ir tieši tā, kā izskatās?

Vai nesaproti, ka tieši tāda ir dziļā apslēptība, kādā pie mums nāk brīnumainais un vienmēr uzticamais Dievs? Protams, tas attiecas uz tevi ar noteikumu, ka tu nepretojies Tam Kungam un Viņa Vārdam, piemēram, kārodams svēttapšanas spēku, iekams esi sācis ticēt un guvis mierinājumu nepelnītājā žēlastībā, vai arī kārodams saņemt miesīgu palīdzību, iekams pats esi pielicis pūles utt. Tātad, ja meklēsi palīdzību īstajā veidā, tad nav iespējams, ka Dievs tev nedos visu to labāko un noderīgāko.

Jebšu Tā Kunga roka ir par īsu, ka vairs nevar palīdzēt? Vai Tas, kas radījis aci, nespēs redzēt tavu nelaimi? Vai Tas, kas radījis ausi, nespēs tevi sadzirdēt? Vai Tas, kas rūpējas par putniņiem, nerūpēsies arī par tevi? Pārdomā kārtīgi Kristus jautājumu: “Vai jūs neesat daudz vērtīgāki par tiem?” Pestītājs skaidri apliecina: “..jūs esat labāki nekā daudzi zvirbuļi” (Mt. 10:31). Paturi tos prātā, jo tie ir paša Kunga vārdi! Viņš, kas mūs ir dārgi atpircis, to patiesi ir domājis un sacījis: “Jūs esat vērtīgāki par daudziem zvirbuļiem.” Un, ja reiz Viņš neaizmirst pat zvirbuļus, vai Viņš aizmirsīs tevi?

Tu varbūt saki: “Bet es esmu grēkojis, visas manas nelaimes ir pelnītas, un ne jau velti es ciešu pamestību.” Ak vai, cilvēk, vai tu tiešām iedomājies, ka Dievs pret mums izturas saskaņā ar mūsu grēkiem!? Vai tiešām tā pret mums izturas Dievs Tas Kungs, kas mūs izredzējis pirms pasaules radīšanas un Kristū samierinājis pasauli ar Sevi, kamēr vēl bijām Viņa ienaidnieki, kamēr vēl neviens Viņu nepielūdza un mēs bijām bez izpirkuma – jā, vai Viņš tiešām ir izturējies saskaņā ar mūsu grēkiem?

Vai Dieva priekšā mums būtu jāstājas un jāstāv pašiem ar savu taisnību? – Ja reiz nekas miesīgs netop izglābts, tad pēc taisnības arī mums no Dieva nevajadzētu saņemt ne lāses ūdens! Taču mēs ik brīdi un katru acumirkli esam Dieva labo darbu un dāvanu ieskauti. Tādēļ no tā, ko redzam un saņemam, mums ir jāmacās saskatīt to, ko neredzam.

Paturot prātā dievišķās radīšanas varenos darbus, mums ir arī jāizskauž mūsu prāta lepnība, kas cīnās pret Dievu, kritizē Viņa vārdus, darbus un apšauba visu, ko nespēj saprast. Kad senlaiku dievbijīgais vīrs, kam tajā zemē nebija neviena līdzīga, reiz krita šajā kārdinājumā, Tas Kungs viņam atbildēja:

“Kur tu biji tolaik, kad Es zemi veidoju? .. Iekš kā iegremdēti tās pamatbalsti, vai kas ir licis tās stūra akmeni, kad visas rīta zvaigznes kopā dziedāja un visi Dieva dēli (eņģeļi) gaviļēja? Un kas noslēdza jūru ar stipriem vārtiem,

kad tā, dzīvi burbuļodama, izplūda ārā no savas mātes klēpja tolaik, kad Es mākoņus tai izveidoju par tērpu un ietīstīju to tumsā it kā tinamos autos? .. Vai tavā priekšā ir kādreiz vērušies vaļā nāves vārti, un vai tu esi redzējis ieeju ēnu valstī? .. Kur tad ir ceļš turp, kur gaisma dalās, un no kurienes pa visu zemi izplatās austrumu vējš? .. Vai tu sēji kopā gaišām saitēm Sietiņa zvaigznes, un vai tu raisīji vaļā Oriona zvaigžņu jostu? .. Vai tu zini debesu likumus, un vai tu nosaki debess valdīšanu pār zemi?” (Īj. 38).

Līdzīgi jautājumi mums ir jāuzdod tad, kad cilvēks grib kritizēt Dieva vārdus un noraida tos kā nesaprotamus. Šādi jautājumi cilvēkam ļaus atteikties no tādas nodarbes un sacīt: “Runā, Kungs, Tavs kalps klausās!”, jo tāda Dieva radības aplūkošana ir patiesi svētīga un lietderīga.

Tāpat no cilvēka radīšanas un visiem citiem Dieva labajiem darbiem pret cilvēku mums galvenokārt ir jāmācās saprast Dieva mīlestību. Cilvēks ir Dieva dzīvības bērns, un Tas Kungs mums apliecina, ka visā pasaulē nav otras tādas mātes mīlestības pret saviem bērniem, kāda ir Dievam pret mums (Jes. 49:15, 16).

Tādēļ sacīšu vēlreiz: nedomā, ka esi Dievam nesvarīgs. Apdomā savu izcelsmi. Kas tevi ir radījis un līdz šim uzturējis? Kam citam, ja ne cilvēkam, Dievs ir radījis visu virs zemes? Kas ir tavas esamības dziļākais pamats, uz kura tu dzīvo, rosies un esi? Vai Tēvs nerūpēsies par bērnu, ko laidis pasaulē? Kurš dzīvnieks, lācis vai tīģeris, ir tik ļauns, lai nemīlētu, nebarotu un neaizstāvētu savu atvasi?

Kā gan tu vari domāt, ka Dieva sirds tev nav atvērta un tu esi nesvarīgs Viņam, kurš ir pati mīlestība un kurš ziedojis mums Savu Dēlu! Tikpat droši, kā tu vari apjaust to, ka esi Dieva radīts un esi cilvēks, gluži tāpat tu vari ļaunties uz Dieva mūžīgo un neaptveramo mīlestību.

Kungs, atver mūsu acis un vairo mums ticību!

AUGUSTĪNS PAR RADĪTĀM LIETĀM

“Atklāj, mans Dievs, Tavā gaismā Savu lielo žēlastību! Mazās lietas mums liek nojaust par Taviem lielajiem darbiem, un redzamās lietas liek nojaust par neredzamām. Jo, ja reiz Tu, Kungs, mūsu laipnais Radītāj, esi apveltījis šo vārģo un nīcīgo ķermeni ar tik lieliem un neskaitāmiem labumiem no gaisa un debesīm, no zemes un jūras, no gaismas un tumsas, no svelmes un paēnas, no rasas un lietus, no vētras un klusuma, no putniem un zīvīm, no sēklām un kokiem, no zvēriem un visām dzīvām radībām, kas katra savā laikā kalpo

mums par svētību un balsta mūsu nespēku, tad cik gan lieli un neskaitāmi ir tie labumi, ko Tu esi sagatavojis tiem, kas Tevi mīl, mūsu debesu tēvijā, kur mēs redzēsim Tevi vaigu vaigā! Ja reiz Tu mūs esi apveltījis ar tik daudz lietām, kamēr mēs vēl atrodamies gūstā, cik gan daudz vairāk Tu darīsi debesu mājās!

Lieli un neapkrastāmi ir Tavi darbi, ak, Dievs, debess un zemes Valdniek! Un, ja reiz tas viss, ko Tu piešķir gan taisniem, gan netaisniem, ir tik ļoti labs un svētīgs, tad cik gan brīnišķīgs būs tas, ko Tu esi sagatavojis un paglabājis tikai un vienīgi Saviem taisnajiem? Ja jau tagad Tu sniedzi tik daudz labu dāvanu, kas šajā pasaulē tiek gan draugiem, gan ienaidniekiem, tad cik gan lielas un bagātas, cik dārgas un tīkamas šīs dāvanas būs tad, kad Tu apbalvosi tikai Savus draugus! Un, ja jau šajā laikā Tu sniedz tik lielu iepriecinājumu, cik gan brīnišķīgu prieku un līksmību nesīs lielā kāzu diena!”

GRĒKĀKRIŠANA UN TĀS SEKAS

“Dievs radīja cilvēku nevainojamu un darīja to par Savas līdzības tēlu.

Tāču ar velna skaudību pasaulē ienāca nāve” (Gudrības gr. 2:23).

Tagad aplūkosim, kā lielais, brīnumainais un žēlastības pilnais Dievs pārbaudīja cilvēku un kādas bija sekas. Šīs sekas katrā ziņā bija ļoti bēdīgas, bet tāpēc jo brīnišķīgāks bija Dieva dotais glābīšs. Pārdomāsim, kāds bija avots un izcelsme visām šīm cilvēces nelaimēm un postam, grēkam un lāstam, sāpēm un mokām, kas jācieš virs zemes, lai pēc tam varētu pārdomāt arī to, kāds bija avots un izcelsme visai žēlastībai un glābšanai, mieram un priekam, ko ticīgie arvien ir baudījuši gan šajā laikā, gan baudīs arī mūžīgu svētlaimi debesīs, līksmosies un dziedās slavas dziesmas.

“Tātad, kā viena cilvēka vainas dēļ pasaulē ienācis grēks un ar grēku – nāve, .. gluži tāpat viena cilvēka taisnības darbs visiem nes taisnošanu uz dzīvību. Jo, kā ar viena cilvēka nepaklausību neskaitāmi kļuvi grēcinieki, tāpat ar viena cilvēka paklausību neskaitāmi kļuvi taisnoti” (Rom. 5:12, 18, 19).

Tāču vispirms dažas piezīmes par cilvēku. Cilvēks ir radīts pēc Dieva tēla un līdzības, gluži kā debesu bērns virs zemes, kas veidots dzīvei ar Dievu, apveltīts ar šķīstu un gaišu prātu, skaidru un brīvu gribu – īsi sakot, kā paša Dieva attēls. Un, kad beidzot cilvēks bija radīts, Dievs to uzlūkoja un atzina par ļoti labu un “Dievs svētīja septīto dienu un iesvētīja to, jo Viņš tanī atdusējās no visa Sava darba, ko radīdams bija darījis” (1. Moz. 2:3). Viņš skatījās uz to un, runājot pavisam cilvēciski, priecājās. Tas, ka Dievs septītajā dienā

“atdusējās no visa Sava darba”, pirmām kārtām, nozīmē to, ka Viņš bija pārtraucis radīšanas darbu un ka Viņam bija dievišķs gandarījums un atdusa šai Savā brīnišķīgajā darbā.

Īpašs prieks un labpatika par cilvēku šai pasaules rītausmas stundā noteikti bija Dieva Dēlam, kam tikai vēlāk bija jāklūst par Cilvēka Dēlu, par cilvēku Brāli un Glābēju, kā Viņš pats to apliecina Salamana pamācībās (8:30, 31). Gluži kā Jaunajā Derībā Viņš ir nosaukts par “Vārdu”, kas bija pie Dieva un caur ko visas lietas radītas (Jņ. 1:1–3), tāpat arī šeit Viņš ir nosaukts par “Gudrību”, par runājošu un darbīgu Personu, mūžīgu Dievu, un jau pieminētajā Rakstu vietā Viņš runā šādi: “..kad Viņš nostiprināja pamatus pašai zemei, tad es [Gudrība] biju pie Viņa kā palīdzē darbos un to kārtotāja, un man bija ik dienas savs prieks, un es vienmēr līksmojos Viņa priekšā, un es līksmojos Viņa zemes virsū, un mans prieks ir joprojām pie cilvēku bērniem.”

Tā kā mēs “esam izredzēti Viņā” un Viņš “pirms pasaules radīšanas” ir iecelts par mūsu Brāli un Glābēju, tad mēs nojaušam un saprotam, ka Viņam patiešām bija prieks pie cilvēku bērniem, ar kuriem Viņam bija jānāk tik ciešā saistībā, kļūstot par Cilvēka Dēlu.

Protams, ka Dievs svētīja septīto dienu un iesvētīja to arī cilvēka dēļ, kā Kristus saka Marka evaņģēlija (2:27): “Sabats ir celts cilvēka dēļ..” Dievs daudzkārt ir paskaidrojis sabata būtību tā, ka sabatam jāklūst par dvēseles stiprināšanu un pieaugšanu Dieva gudrībā un debesu lietās. To redzam jau šeit, pie sabata iedibināšanas, ka cilvēks bija radīts Dieva atzīšanai, garīgai dzīvei un dievkalpošanai, jo sabats nav pavēlēts nevienam nesaprātīgam dzīvniekam.

Vēl sabata iedibināšana ļoti skaidri un spēcīgi apliecina, ka cilvēks ir radīts mūžīgai dzīvībai, jo, kā saka M. Luters, “viss, ko Dievs pauž ar sabatu, ar skaidrām zīmēm norāda uz turpmāko mūžīgo dzīvību. Jo vai tad Dievs uz mums runātu Savus vārdus, ja mēs nebūtu piederīgi turpmākai un mūžīgai dzīvei? Un, ja vispār nebūtu nekādas nākamās dzīves, tad kādēļ mēs nedzīvojam līdzīgi radībām, ar kurām Dievs nerunā un kuras Dievu nepazīst? Bet, tā kā dievišķā majestāte runā tikai ar cilvēku, kas vienīgais pazīst un apjauš Dievu, no tā izriet, ka pēc šīs dzīves ir cita, kuras sasniegšanai mums vajadzīgs Dieva vārds un Viņa atziņa. Jo laicīgā dzīve ir dabiska dzīve, kas piemīt visiem nesaprātīgiem dzīvniekiem un radījumiem, kas nepazīst Dievu”.

Sabata iedibināšana apliecina, ka cilvēks ir lemts garīgai un mūžīgai dzīvei ar savu Radītāju – Dievu. No Vēstules ebrejiem 3. nodaļas mēs uzzinām, ka sabats, Dieva atdusa jeb dusēšana, ir bijis iepriekšpasludinājums par mūžīgo dzīvi debesīs, kur visi ticīgie pēc šī laika grūtībām un nogurdinošā ceļojuma iegūs mūžīgu un netraucētu sabatu un būs ar Dievu vienmēr.

Nekad neaizmirsīsim, ka Dievs ir radījis cilvēku mūžīgai dzīvei (Gudrības gr. 2). Debesis jau no paša sākuma ir bijušas mums lemtais galamērķis, un tas atbilst Kristus vārdiem, ko Viņš pastarā dienā sacīs Saviem izredzētajiem: “Nāciet šurp, jūs Mana Tēva svētītie, iemantojiet Valstību, kas jums ir sataisīta no pasaules iesākuma” (Mt. 25:34).

Ievēro – Debesu valstība ir cilvēkiem “sataisīta no pasaules iesākuma”! Turpretī neticīgajiem, kas lielajā tiesas dienā stāvēs pie Kristus kreisās rokas, Viņš sacīs: “Eita nost no Manis, jūs nolādētie, mūžīgā ugunī, kas sataisīta velnam un viņa eņģeļiem” (Mt. 25:41). Bet, raugi, moku vieta iepriekš ir sagatavota nevis cilvēkiem, bet velnam. Cilvēkiem ir iepriekš sagatavota mūžīgā dzīvība debesīs.

Taču, lai cilvēks patiesi varētu baudīt garīgu un mūžīgu dzīvi ar Dievu, bija nepieciešams, lai vispirms cilvēks iztur pārbaudi šeit, virs zemes. Bet, ja kāds jautā, kādēļ Dievam ir jāpārbauda cilvēks, ja Viņš jau iepriekš paredzēja krišanu, tad uz to ir jāatbild šādi: Dieva apslēptais prāts ir Viņam vien zināms un tikai mūžībā mēs to sapratīsim skaidrāk, tomēr arī tagad mēs varam no tā visa kaut ko nojaust.

Augustīns raksta: “Tas notika tāpēc, lai cilvēks mācītos pazīt visas Dieva īpašības, ne tikai Viņa visvarenību, gudrību un labestību, bet arī Viņa stingro taisnību un bezgalīgo žēlastību. Ja nebūtu pārbaudījuma un krišanas, tad cilvēks pazītu Dievu tikai kā Radītāju, bet nekad neiepažītu Viņu kā Tiesnesi un Glābēju.”

Kāds cits komentētājs saka: “Lai cilvēka mīlestība un paklausība būtu ko vērts, tad cilvēkam bija nepieciešama izvēle, kad jāizvēlas starp paklausību un nepaklausību. Dievs lika cilvēkam saprast, ka šajā pārbaudījumā tam bija brīva izvēle starp Dieva gribu un paša gribu, ko kāds cits varēja viņā modināt. Tā kā abas lietas bija iespējamās – paklausība un nepaklausība. Ar paklausību cilvēks varēja kļūt svētīlaimīgs bez izpirkuma. Pārvērtība, kas bija nepieciešama augstākai dzīvei, tad būtu notikusi bez nāves un iznīcības. Un Ādama pēcnācēji nebūtu piedzimuši grēka pasaulē, bet tiem katram pašam nāktos izturēt šo pārbaudījumu. Un, ja kāds kristu grēkā, tad viņa pestīšana vairs nebūtu iespējama, jo tad cilvēku starpā būtu kāda galēja atšķirība – vieni paliktu pilnīgi grēcīgi, citi pilnīgi bezgrēcīgi. Ja cilvēku dzimums saglabātu bezgrēcīgu dabu un brīvu gribu, tad Glābējs nebūtu vajadzīgs un cilvēks neslavētu Dievu par žēlastību, jo nekad nebūtu baudījis grēku piedošanu un žēlastības svētību.”

Šis zīmīgais Dieva prāta skaidrojums ir atrodams paša Kristus vārdos, kad Viņš saka: kam daudz piedots, tas daudz mīl (Lk. 7:47). Savā izcilajā līdzībā par diviem tēva dēliem (Lk. 15:11–32) Kristus ir īpaši vēlējis attēlot

žēlastības noslēpumus un Dieva attieksmi pret cilvēku, kas rāda, ka tas dēls, kas bija kritis un pazudis, saņēma Tēva mīlestības izšķērdību, kas nāca pār viņu kā nepelnīta un negaidīta žēlastība, un viņš iepazīna glābšanu un Tēva mīlestībā degošo sirdi, kas otram dēlam nekad nebija saprotama, jo tas vadījās tikai pēc Dieva baušļa. Otrs dēls nekad nejutās pazudis, un tam pret tēvu bija auksta un greiza sirds.

Tomēr pats galvenais ir tas, ka Dievs vienīgais ir Kungs un Valdnieks un Viņš vienīgais stāv pār visiem Savu roku darbiem. “Un eņģelus, kas savu augsto stāvokli nebija nosargājuši [tiekdami pēc Dieva goda un augstā stāvokļa], bet savu mājokli atstājuši, Viņš mūžīgās saitēs saistītus tur ieslēgtus tumsā lielās dienas tiesai” (Jūdas 1:6). Tāda bija eņģeļu atkrišana, pēc kuras vairs nebija glābšanas un atjaunošanas. Savukārt cilvēks pēc savas atkrišanas vairs zemes palika kā žēlastības ubags, bet Dievs – arvien liels Savā godā un žēlastībā!

Taču arī visas tās lietas, ko mēs joprojām nesaprotam, paliek tikpat dievišķas un diženas. Tas, ka mūsu prātam Dievs arvien paliek neaptverams, pieder Viņa godam. Tādēļ tagad, lai izprastu šo ļoti nozīmīgo pārbaudījumu un kritienu, pievērsīsimies pašas svētās vēstures notikumiem.

Cilvēkam piederēja viss, ko vien varēja vēlēties, un tas skaisti aprakstīts šajā stāstā: “Un Dievs Tas Kungs dēstīja dārzu Ēdenē, austrumos, tur Viņš ielika cilvēku, ko bija veidojis. Un Dievs Tas Kungs lika izaugt no zemes ikvienam kokam, kuru bija patīkami uzlūkot un kas bija labs, lai no tā ēstu, bet dārza vidū dzīvības kokam un laba un ļauna atzīšanas kokam. Un upe iztecēja no Ēdenes apūdeņot dārzu; un no turienes tā dalījās četrās galvenās straumēs.. Un Dievs Tas Kungs ņēma cilvēku un ielika viņu Ēdenes dārzā, lai viņš to koptu un sargātu. Un Dievs Tas Kungs pavēlēja cilvēkam, sacīdams: “No visiem dārza kokiem ēzdams ēd, bet no laba un ļauna atzīšanas koka tev nebūs ēst, jo tai dienā, kad tu ēdīsi no tā, tu mirdams mirsi” (1. Moz. 2:8–10, 15–17).

Tā bija pārbaude, kas Ādamam bija jāiztur par visiem saviem pēcnācējiem. Tas bija līgums vai derība, ko Dievs nodibināja ar cilvēku. No vienas puses – trīsvienīgais, nemainīgais, majestātiskais Dievs kā augstākais Likumdevējs, no otras puses – Ādams, kas savā personā pārstāvēja visu cilvēku dzimumu, kā to apliecina sekas, kad grēkākrišana un tās augļi tika pārmantoti pilnīgi visos cilvēkos (Rom. 5:12; 1. Kor. 15:21, 22).

Pirmkārt, ievērosim šo augstākā mērā dziļdomīgo un pamācošo faktu, ka Dievs Savu aizliegumu bija pievienojis tik sīkai un nenozīmīgai rīcībai. Paturēsim to prātā reizi par visām reizēm, kāds ir lielā un svētā Dieva domu gājiens! Vēlēdamies pakļaut cilvēku pašam lielākajam un svarīgākajam pārbaudījumam, Dievs izvēlējās vissīkāko rīcību, ko vien vairs zemes var iedomā-

ties. Jā, šī pārbaudījuma sekas apēno visu pasauli! Šim likumpārkāpumam ir vistraģiskākās sekas: visa veida nāve – miesīga, garīga un mūžīga! Un, raugi, tas viss saistīts ar sīku un nenozīmīgu rīcību, kad tika paņemts auglis no koka, kas likts visas paradīzes koku un augļu bagātības vidū.

Nav šaubu, ka Dievs ar šo pirmo aizliegumu uz mūžīgiem laikiem ir devis cilvēcei mācību, ka Viņa acis raugās nevis uz darbu lielumu, bet uz sirdi un paklausību. Nav šaubu, ka šeit Viņš mums devis skaidru mācību, ka vēlas būt Savām radītām būtnēm Kungs un Visuvaldītājs, kas, kaut ko pavēlēdams, prasa viņu paklausību – pilnīgu paklausību.

Ja, piemēram, Dievs Ādamam būtu sacījis: “Tev nebūs nogalināt savu sievu” vai: “Tev nebūs mocīt zvērus,” tad cilvēka prāts uzreiz saprastu iemeslu, pamatojumu un skaidrojumu un tam pakļautos, taču tā nekad nebūtu īsta pārbaude, kad paklausība tiek prasīta tikai baušļa dēļ. Dievs vēlējas patiesu paklausību, nevis tikai darba vērtības dēļ.

Tāpēc Dievs izvēlējās pašu sīkāko lietu, kam prāts neredz nekādu iemeslu, argumentu vai pamatojumu, un Dieva bauslis prasa tikai paklausību. Cilvēks domā: vai tiešām Dievs mūs lems nāvei par tik sīku nedarbu? Visa paradīze taču ir pilna ar kokiem un augļiem, ko mēs vienīgie varam baudīt. Kādam nolūkam Dievs taupa šo jauko koku?

Šeit prātam vairs nav kur pieķerties, un ir prasīta tikai paklausība, ko Dievs mums no paša sākuma ir vēlējis iemācīt. Nav vārdiem izsakāms, kāds daudzveidīgs un nebeidzams ļaunums ir cēlies no aplamās tieksmes skatīties tikai uz darba vērtību, nevis uz Dieva vārdu un bausli! Šī tendence ir visas pārdrošības un liekulības avots.

Kad Dievs saka: tev nebūs slepkavot, zagt, laulību pārkāpt, tad tie šķiet svarīgi baušļi, bet, kad Viņš saka: tev nebūs Tā Kunga sava Dieva Vārdu tukši un necienīgi lietot, tev nebūs uz savu brāli dusmot, tev nebūs ar viltu kaitēt viņa vārdiem un darbiem utt., tad tie liekas tikai sīki un mazi bausļi, ko var darīt vai nedarīt pēc savas patikas.

Kad cilvēks šādi izturas pret Dieva svēto gribu un bausli un raugās tikai uz ārējiem darbiem, tad viņam ir iespējams dzīvot pārdrošībā, atrodoties pat visdziļākajā grēku purvā, un tas grib izrādīties dievbijīgs tikai ārēji, tikai atsevišķās lietās. Taču tā rīkojās farizeji. Jā, tā rīkojas visi cilvēki pēc savas dabas.

Tikai Svētais Gars spēj atklāt lielo atšķirību un atsegt cilvēka iekšējo ļaunumu. Tas, ka tu nenogalini, nepārkāp laulību, nedzer un nedzīro, vēl nepierāda īstenu dievbijību un Dieva Gara klātbūtni tevī, jo šādi ārēji rupji grēki patiešām apsūdz prātu un sirdsapziņu. Taču daudz vairāk Svētā Gara darbu tavā dvēselē pierāda nevis kādi ārēji skaisti darbi, bet gan tas, ka tu jūti nemieru

par savām ļaunajām domām, slēptām dusmām, nešķīstām tieksmēm, veltīgiem vārdiem, apslēptu lepnību, vēsumu pret Dievu, panīkumu lūgšanās utt.

Diemžēl mēs tā rīkojamies ne tikai saistībā ar Dieva baušļiem, bet arī ar citām Bībeles mācībām, kur mums piemīt tāda pati postoša tendence skatīties nevis uz vareno Dieva vārdu, bet uz ārējo rīcību. Tā, piemēram, Svētajā Kristībā, ko cilvēka veselais saprāts uzlūko kā lielāko muļķību, Dievs patiesi uzņem pie Sevis bērnus, ietērpj viņus Kristū un apbalvo ar visiem Viņa nopelniem, un dara to ar vienkāršu ūdeni un parastu mācītāja kalpošanu.

Un tad, kad bērns ap divu gadu vecumu sāk atklāt savu Ādama dabu, mums patiešām ir grūti noticēt, ka šis bērns ir ticis svētīts Dievam un Dieva eņģeļi par viņu priecājas. Jebšu arī tad, kad vecāks cilvēks ir nācis pie ticības un ticis kristīts, viņam nākas aptvert, ka nomazgāta ir nevis miesas netīrība (1. Pēt. 3:21), bet tīrs un svēts tas ir kļuvis Dieva priekšā Kristus taisnībā, kurā ir ticis ietērpsts. Tomēr cilvēks pats sevī nesaskata šo taisnību un redz vienīgi savu Ādama dabu, savu grēku un nešķīstību, un tādēļ jau pavisam drīz tas gatavs zaudēt dūšu un domā: “Nē, es nepavisam neesmu kļuvis tīrs.”

Tādā brīdī ir ļoti svarīgi saprast Kristus vārdus, ko Viņš sacīja Pēterim: “Kas ir mazgājies, tam nevajag vairāk kā vien kājas mazgāt, jo viņš viscaurēm ir tīrs” (Jņ. 13:10). Kas ir mazgāts, tas ir pilnīgi tīrs (Dieva priekšā), jo, pateicoties Kristus nopelnam, tam ir mazgātas kājas (viss dzīves gājums). Tāpēc nedomā: ja vien es spētu kļūt dievbijīgs un svēts! Nē, drīzāk domā un spried tā: galvenais, ka man pieder Kristus taisnība un Viņa nopelns!

Tāču diemžēl cilvēki nenovērtē Kristus nopelnu, jo tas ir dots tikai ar vārdiem un apsolījumu, un turklāt es to neredzu un nejūtu, jo tajā nav nekāda manis paša darba un sasnieguma. – Tam nav nozīmes, ka to ir sacījis Dievs! Ja vien es pats būtu paveicis ko vērtīgu un apbrīnojamu, tam patiesi būtu izšķiroša vērtība un nozīme, uz ko es varētu pilnībā paļauties! Tā tiek noniecināts viss, ko ir darījis, cietis un sacījis Kristus – jā, it kā tas viss būtu nieks, salīdzinot ar manis paša nopelnu. Diemžēl tāda ir mūsu daba.

Tālab mums ir jāmacās raudzīties augšup un pamanīt, kā vislielākās lietas ir bijušas apslēptas zem visniecīgākās ārienes, kur vien Tas Kungs ir pievienojis Savu vārdu. Tā Dievs reizi par visām reizēm ir mācījis visai pasaulei, ka pats lielākais pārbaudījums ir bijis saistīts ar visniecīgāko rīcību – kad tie ēda no aizliegtā koka augļiem. Paturi prātā, ka tieši pēc šādas niecīgas, Dieva aizliegtas rīcības visa pasaule nonāca grēka, nāves un lāsta varā, tāpēc tagad ikvienam ir jāraugās nevis uz rīcības ārējo izskatu, bet vienīgi uz Dieva vārdu!

Otra būtiska lieta ir tā, ka šādai šķietami nenozīmīgai rīcībai ir pievienots ļoti bargs spriedums un sods: “..tai dienā, kad tu ēdīsi no tā, tu mirdams mirsi.” Atcerēsimies, kā šis briesmīgais spriedums piepildījās!

Tāpēc uzlūko Dieva diženumu un majestāti! Dievs Tas Kungs ir tik dižens, un Viņa prasības pēc paklausības Viņa radītām būtnēm ir tik augstas un stingras, ka tad, kad Viņa visvairāk apdāvinātais un mīlētais bērns, cilvēks, kļūst nepaklausīgs un rīkojas pretēji Viņa baušļiem, Dievs piespriež trīskāršu nāvi un cilvēka dēļ pakļauj visu pasauli lāstam. Tā iedegas visvarenā Dieva dusmas pret grēku, kas ir tik karstas kā “rijoša uguns” un kas izplatās pār visu pasauli.

Vēl klajāks Dieva bardzības svētums kļuva tad, kad izpirkumam, ko dievišķā žēlastība bija lēmusi mūsu pestīšanai, tika prasīta Viņa paša mīļotā Dēla asiņainā nāve. “..bez asins izliešanas nav piedošanas” (Ebr. 9:22). Te patiešām atklājas grēka lielums un baisums!

Un patiesi – ja vien mēs apjaušam, ko tas nozīmē, ka lielais un varenais Valdnieks Dievs, kas radījis visas galaktikas, debesis, zemi un visu, kas vien ir, un radījis cilvēku, kas spēj saprast un dzirdēt Viņa gribu un baušļus, – ja reiz šis varenais Dievs cilvēkam kaut ko ir pavēlējis un tas nepaklausa, tad nav nekāds brīnums, ka tam seko lielas, svētas Dieva dusmas un piemeklējums, jo Tam Kungam ir visas tiesības prasīt no Viņa radītām būtnēm pilnīgu paklausību.

Vainīga ir paša cilvēka apstulbotā prāta muļķība, kas vērtē savu pārkāpumu lielumu un daudzumu, cerot uz Dieva mīkstsirdību, ka Viņam tie šķitīs mazi un sīki, un kas no Dieva dusmām baidās tikai lielo grēku dēļ. Nē, Svētie Raksti saka: “Jo, kas visu bauslību pildītu, bet grēkotu pret vienu bausli, tas ir noziedzies pret visiem” (Jēk. 2:10). Un tā saka Tas Kungs par Savu svēto Bauslību: “Nolādēts, kas netur šīs bauslības vārdus un kas tos nepilda!” (5. Moz. 27:26).

Šis apstāklis, ka Dievs tieši šādi izdara Savus spriedumus, nozīmē to, ka “visi, kas dzīvo bauslības darbos, ir zem lāsta; jo ir rakstīts: nolādēts ir ikkatrs, kas netur un nedara visu to, kas ir rakstīts bauslības grāmatā” (Gal. 3:10). Taču, ja vien cilvēks pazemojas zem Dieva varenās rokas, ar bijību tuvojas žēlastības tronim un meklē dievišķo apžēlošanu, tad Viņa žēlastībai un mīlestībai nav gala, jo drīzāk Dievs pats dosies nāvē, nekā ļaus grēciniekam iet bojā. Pēc brīža par to parunāsim vēl vairāk, bet vispirms aplūkosim pašu grēkārkrišanu, kas aprakstīta 1. Mozus grāmatas 3. nodaļā:

1. “Bet čūska bija visviltīgākā no visiem lauku zvēriem, ko Dievs Tas Kungs bija radījis. Tā teica sievai: “Vai tad tiešām Dievs ir teicis: neēdiet ne no viena koka dārzā?”

2. Sieva teica čūsikai: “Mēs ēdam no koku augļiem dārzā,

3. bet par tā koka augļiem, kas ir dārza vidū, Dievs teicis: no tā jums nebūs ēst, nedz to aiztikt, citādi jūs mirsit.”

4. Tad čūska teica sievietei: “Jūs mirt nemirsit,

5. bet Dievs zina, ka tanī dienā, kad jūs no tā ēdīsiet, jūsu acis atvērsies un jūs būsiet kā Dievs, zinādami labu un ļaunu.”

6. Un sieva redzēja, ka koks ir labs, lai no tā ēstu, un ka tas jo tīkams acīm un iekārojams, ka dara gudru. Un viņa ņēma no tā augļiem un ēda, un deva arī savam vīram, kas bija ar viņu, un viņš ēda.”

Tā notika traģiskā grēkākrišana. Aplūkosim to tuvāk! Vispirms ir runa par čūsku, proti, tas ir viens briesmīgs gars, kas runā caur čūsku. Svētie Raksti ļoti uzsvērti saka: “Dievs radīja cilvēku nevainojamu un darīja to par Savas līdzības tēlu. Taču ar velna skaudību pasaulē ienāca nāve” (Gudrības gr. 2). Tādēļ viņu sauc arī par veco čūsku, “to sauc par velnu un sātanu, kas pievilī visu pasauli, tapa gāzts; viņš tika nomests uz zemi un līdz ar viņu tā eņģeļi” (Jņ. atkl. 12:9) un par “leviatānu, lunkano čūsku” (Jes. 27:1).

Pats kritušais eņģelis, kas bija Dieva atmests, glabāja sevī šo skaudību pret cilvēku par visu viņam piešķirto svētlaimi, tādēļ tas centās panākt cilvēka krišanu. Kādēļ tā notika? Te mums jāierauga viņa briesmīgais naidis. Velns vispirms vērsas nevis pie vīrieša, bet gan pie sievietes, kas ir vājāka. Šai ziņā ir atšķirības starp vīrieti un sievieti, un vīrietim piemita vairāk spēka. Tāpēc velns izvēlējās vispirms pievērsties sievietei un ietekmēt vīru ar viņas starpniecību. Gluži tāpat kā citur Svētajos Rakstos mēs vērojam, ka velns ir gudrs un suģestējošs, viltīgs un liels aprēķinātājs, kas labi zina un saprot apstākļus, meklēdams iespējas, lai trāpītu pašā vājākajā vietā.

Velns sacīja sievietei: “Vai tad tiešām Dievs ir teicis: neēdiet ne no viena koka dārzā?” Redzi, kā velns sāk savu uzbrukumu. Viņš grib, tā sakot, izsist pamatu zem kājām, proti, ticību Dievam: “Vai tad tiešām Dievs ir teicis: neēdiet?” Viņš joprojām runā piesardzīgi, neizsaka nekādus apgalvojumus, bet mudina Ievu pašu domāt noteiktā virzienā, lai tā lietotu savu prātu, Dieva pavēlēs meklētu kādu loģiku un vaicātu, vai gadījumā te nav kāds pārpratoms. Drīz Ieva iesaistās sarunā un kļūst aizvien drošāka, līdz velns pārliecinoši tai apgalvo: “Jūs mirt nemirsit.”

Tādas spēles spēlē velns. Viņš sāk sašūpot ticību, musināt prātu pret Dieva vārdu un darīt cilvēku nedrošu par tā jēgu. Ja viņam tas izdodas, spēle ir uzvarēta. Turpretī, ja cilvēks pastāv dzīvā ticībā Dieva vārdam, tad neviena kārtība nav tik stipra un neviens kritiens nav tik dziļš, lai nebūtu labojams. Tā ir ar velnu.

M. Luters raksta: “Tā rīkojās velns, lai ar savu runāšanu aizvestu Ievu prom no tā, ko sacījis Dievs, un, novācot no ceļa Dieva vārdu, tas samaitā cilvēka vislabāko gribu, kas bijusi iepriekš, un sadumpo cilvēku pret Dievu. Tā

velns samulsina un samaitā prātu, ka tas vairs nesaprot Dieva gribu, un drīz pēc tam nepaklausīgas un dumpīgas kļūst arī rokas, kas pretēji Dieva bauslim stiepjas, lai noplūktu aizliegto augli, kā arī nepaklausīga mute un zobi. Īsi sakot, viss ļaunums izriet no neticības pret Dievu un šaubām par Viņa vārdu. Jo kas gan var būt ļaunāks kā nepaklausīt Dievam un paklausīt velnam?”

Tāds bija velna nodoms ar šo nekrietno, maldinošo jautājumu: “Jā, vai tiešām Dievs ir sacījis?” It kā viņš gribētu teikt: “Jūs nu gan esat īsti muļķi, ja iedomājaties, ka Dievs tā būtu sacījis. Dievam nekad nav īpaši rūpējis, vai jūs ēdat vai neēdat. Turklāt – vai jūs, kas esat likti par visas zemes pārvaldniekiem, varētu būt tik saistīti, ka jums nav brīv ēst no visiem dārza augļiem. Vai tas nav pretrunā ar to, ko Dievs jums teica iepriekš: Es esmu jums devis visus dārza kokus, ēdiet un esiet paēduši utt.” Šādi vecā čūska samulsināja apjukušo Ievu, veda to neskaidrībā un neticībā Dieva vārdam.

Tāpat velns rīkojas arī šodien. Vai tas nav zīmīgi, ka mēs nereti dzirdam tos pašus vecās čūskas vārdus, kas slāpē ticību vientiesīgā dvēselē? Vai tiešām Dievs teicis? Piemēram, vai tiešām Dievs teica, ka tas, kas neturēs visu Bauslību, būs nolādēts? Vai Dievs būtu licis cilvēku virs zemes, ja zinātu, ka cilvēks kritīs un viņš būs jāpazudina? Vai tiešām Dievs ir teicis, ka neviens nepaliks nesodīts, kas Viņa Vārdu tukši un necienīgi lieto? Vai Dievs, kas ir mīlestība, var būt tik bargs un principiāls soģis? Šādi velns stiprina bezdievīgos viņu augstprātībā, kas droši ļaunajās uz Dieva mīkstsirdību un domā, ka viņiem nekas slihts nenotiks. “Jūs nemirsīt vis,” iedrošina velns.

Velns nemītīgi mēģina sašūpot ticīgu cilvēku pašāvēību uz Dievu un jautā: “Vai tiešām Dievs ir teicis?” Piemēram, vai tiešām Dievs teicis, ka nepie-skaitīs manus grēkus, kas ir manī un ko jūtu? Vai tiešām Dievs ir teicis, ka es, būdams grēcinieks visas sava mūža dienas, tomēr esmu Viņa mīļais bērns tā, it kā nekad nebūtu grēkojis? Un tas viss ir tikai Viņa Dēla nopelna dēļ, kas nodevis Sevi par mūsu grēkiem? Vai tiešām Dievs ir teicis, ka paliks ar mums kopā ik dienas, arī manā mazajā kambarī, un uzklausīs visu, ko es lūdzu un par ko nopūšos?

Šādi vecā čūska visādos veidos mēģina likt šķēršļus mūsu ticībai, lai darītu mūs nedrošus, savās domās šaubīgus un pēc tam vadītu mūs pēc sava prāta. Mums vienmēr ir jābūt modriem.

Sieviete teica čūscai: mēs varam ēst visus dārza koku augļus, izņemot tā koka augļus, kas aug dārza vidū, jo Dievs sacīja: “..no tā jums nebūs ēst, nedz to aiztikt, citādi jūs mirsit” (1. Moz. 3:3). Sākumā Ieva atbildēja pareizi, taču vienlaikus viņa spēra arī pirmo soli pretī savai krišanai, proti, ka viņa vispār sāka runāt un atbildēt. Viņai ar čūsku nevajadzēja runāt neviena paša vārda,

bet tajā pašā mirklī ar klusām trīsām un pārbīli bēgt prom, nevis runāt ar būtni, kas provocē un cenšas izraisīt šaubas par Dieva svēto vārdu.

Taču tur stāvēja augsti godātais cilvēks, tīrs un bezgrēcīgs, un pirmoreiz iepazinās ar ļauno, kas kopš tā laika ir piepildījis visu pasauli ar lāstu, postu, mokām, asinīm, asarām, laicīgu un mūžīgu nāvi. Ak vai, cik svarīgs brīdis! Un tas viss sākās ar to, ka Ieva uzkavējās un sarunājās ar čūsku, līdz ar to kļūdamā viegli ievainojama pret tās kārdinājumiem, dodot velnam drosmi un pārliecību doties uzbrukumā.

Ievas atbildē ir zināma daudznozīmība: vārdus “citādi jūs mirsit” ebreju valodas izteiksmē var tulkot kā “citādi jūs varat nomirt”, lai arī Tas Kungs bija skaidri un noteikti teicis: “Citādi jūs mirsit.” Mazais vārdiņš “varētu” bija nācis no pašas Ievas sirds, kas savā ticībā jau bija sākusi apšaubīt Dieva draudus. Tādēļ čūska uzdrošinājās runāt vēl nekaunīgāk.

“Jūs mirt nemirsit, bet Dievs zina, ka tanī dienā, kad jūs no tā ēdīsiet, jūsu acis atvērsies un jūs būsit kā Dievs, zinādami labu un ļaunu.” Nu velns spēra nākamo nekaunīgo soli un klāji runāja pretī Dievam. “Jūs mirt nemirsit.” Viņš pievienoja izgudrotu un izaicinošu pamatojumu: “Bet Dievs zina, ka tanī dienā, kad jūs no tā ēdīsiet, jūsu acis atvērsies un jūs būsit kā Dievs, zinādami labu un ļaunu.” Šeit velns runā atbilstoši savai būtībai, sajaukdams kopā melus un patiesību, padarot visu daudznozīmīgu un daudzsološu, un rīkojas tik droši un pārliecinoši, it kā runātu paša Dieva balsī.

Vispirms ievēro: “Jūs mirt nemirsit.” Tas ir vecais ierocis, ko velns ir izmantojis visos laikos un ar ko ir maldinājis visu pasauli, proti, iedvesis tai miesīgu drošību: “Jūs mirt nemirsit.” Tas ir kārdinātāja pirmais un spēcīgākais sprediķis: “Nekādu draudu nav, jums nekas ļauns nenotiks un viss būs labi.”

No Mateja evaņģēlija (27:3), kad velns bija Jūdam Iskariotam licis sirdī domu, ka viņam jānodod Jēzus, tad iedvestā doma bija tieši tāda, ka nekas bīstams nedraud un tik tālu jau nenonāks, ka Viņu notiesās un nogalinās, jo evaņģēlists saka: “Tad Jūda, Viņa nodevējs, redzēdams, ka Viņš pazudināts, nožēloja to..” – tas attapās un beidzot saprata, ko bija izdarījis. Jūdam nekad tas nebija ienācis prātā, bet tagad viņam vairs nebija nekāda prieka par 30 sudraba grašiem, palika tikai bailes, posts un izmisums. Tieši tā velns spēlē savas spēles.

Tas ir patiesi baismīgi, ka tūkstošiem cilvēku pamostas par vēlu, kad pilnībā ir ļāvušies velna pievilšanai: “Jūs mirt nemirsit,” kaut iepriekš ir zinājuši Tā Kunga vārdus: “ja jūs neatgriezīties”, “ja jūs nepiedzimstat no augšienes”, “jūs mirsit savos grēkos”, jo viņi vienmēr ir jutuši iekšēju drošību un sirdsbalsi, kas tiem sacījusi: “Jūs mirt nemirsit,” tāpēc tie aizvien ir turpinājuši

dzīvot savā neatgrieztajā un neatdzimušajā stāvoklī, sevi iekšēji maldinot. Cik briesmīga reiz būs viņu pamošanās!

Otrkārt, ņem vērā šo vārdu sagudroto daudznozīmību un čūskas indi tajos: “Bet Dievs zina, ka tanī dienā, kad jūs no tā ēdīsiet, jūsu acis atvērsies un jūs būsit kā Dievs, zinādami labu un ļaunu”! Te jūs redzat “baltās nevainības drēbēs” tērpto velnu. Viņš ir brīnišķīgi apģērbies kā pats “gaismas eņģelis”.

Viņš nesaka: “Ņem vērā, ko saka Dievs!” Tieši otrādi, viņš izmanto Dievu kā liecinieku saviem vārdiem, kurus liek par pamatu. Velns tikai paskaidro nosaukumu, ko Dievs bija devis šim kokam. Dievs bija nosaucis to par “laba un ļauna atzišanas koku”. Tagad velns taisījās paskaidrot, kā tas saprotams. “Dievs zina”, viņš sacīja, Dievs ar koka nosaukumu apliecina, ka no šī koka nāk laba un ļauna atziņa, pašam Dievam piederoša atziņa, tāpēc “tanī dienā, kad jūs no tā ēdīsiet, jūsu acis atvērsies un jūs būsit kā Dievs, zinādami labu un ļaunu”.

Tās ir spožas un augstas ambīcijas: līdzināties pašam Dievam, kļūt gudram un apgaismotam kā Viņš – tas taču nevar būt nekas ļauns! Dievs taču to labi apzinās, un tāpēc ir neiespējami, ka jūsu laipnais, mīļais Tēvs būtu aizliedzis jums ēst no šī koka!

Daudzi tieši šādi ir sapratuši sātana dziļumus, kas atklājas šajā kārdinājumā, turpretī citi ir uzskatījuši, ka velns ir vēlējis iedvest cilvēkā skaudību pret Dievu. Abas šīs domas tikpat labi var pastāvēt viena otrai blakus, jo Ieva varēja domāt šādi: “Dievs zina, ka ar augļa baudīšanu mūsu acis atvērsies, tāpēc Viņš neaizliegs mums to ēst, taču mēs, šķiet, esam pārpratuši Viņa vārdu, jo tas nav savienojams ar Viņa laipnību un mīlestību. Ja Viņš patiešām būtu aizliedzis to ēst, mums neatliktu nekas cits kā secināt, ka Viņam skauž.”

Redziet sātana dziļumus! Vēl skaidrāk tas kļūst, apdomājot, kā velns savos dziļajos melos ir iepinis patiesību, ar ko šis izteikums ir ticis izmainīts un aptumšots vēl vairāk. Piemēram, velns sola, ka viņu acis atvērsies. To var saprast tā: no vienas puses, ka viņi iegūs pārdabisku gudrību un izpratni, bet, no otras puses, pats velns, bez šaubām, domā par nožēlojamo pieredzi, kas pavērsies viņu skatam, piedzīvojot grēku un tā sekas.

Tālāk viņš saka: “Jūs būsit kā Dievs.” Šos vārdus šādā formā var attiecināt arī uz eņģeļiem, taču parasti tie jāsaprot par pašu Dievu. Ādams un Ieva katrā ziņā saprata, ka runa ir par trim Dieva personām, tā ka viņi kļūtu kā Tēvs, Dēls un Svētais Gars, taču saskaņā ar velna vārdiem tas varēja nozīmēt arī eņģeļus, proti, kritušos, kam cilvēks var pielīdzināties grēkojot. Tas ir velnišķs skaidrošanas veids, kurš sajauc un aptumšo Dieva vārdu.

Pats bīstamākais šajā kārdinājumā, kas ir atstājis visdziļākās pēdas visos Ādama bērnos un vēl līdz šai dienai ir visas garīgās samaitātības avots, ir

spēcīgais vilinājums un čūskas iedvestā tieksme uz augstprātību, sevis celšanu Dieva kārtā, tieksme uz neatkarību un patvaļu. Jau pirmajos čūskas vārdos – “vai tad tiešām Dievs ir teicis: neēdiet ne no viena koka dārzā” – ir aplēpta šāda doma: jūs, kas esat Dieva bērni, Dieva visbrīnīšķīgākais darbs, visas pasaules pārvaldnieki, – vai jūs jebkādā veidā esat saistīti? Vai jums nevajadzētu būt brīviem?

Kad kārdinātāja nekaunība auga augumā, tas runāja pavisam skaidri un nepārprotami: “Jūs būsit kā Dievs” vai “dievi”. Un šie vārdi – “jūs būsit kā Dievs”, kas nepiepildās ar Dieva žēlastību un dāvanu, bet ar paša cilvēka zināšanām “par labu un ļaunu”, ar paša uzņēmību un paša darbu, – šie vārdi jo dziļi ir satvēruši cilvēku un iegūlušī visos Ādama pēcnācējos, un tas līdz pat šodienai nerimtīgi spraucas laukā kā tāda āža kāja.

Tāpat ir ļoti būtiski, ka čūska pamodināja atziņas kāri, kurai bija liela nozīme šajā lielajā un baismīgajā kritienā. M. Luters saka: “Tā ir velna dabiskā inde, ka cilvēki vēlas būt gudrāki, nekā tiem ir Dieva novēlēts. Nav nekā cita, kas cilvēkus padara vēl neprātīgākus garīgās lietās, naidīgākus pret Dievu un Viņa prātu, kā iedomātā pašgudrība. “Saukdamī sevi par gudriem, tie kļuvuši ģeķi”, pat arī ja viņi patiešām būtu sapratuši zināšanu pirmos soļus.”

Apustulis saka, ka zināšanas dara iedomīgu, līdz ar to lielāka gudrības un zināšanu bagātība top par spēcīgu kārdinājumu sevis dievišķošanai un pašgudrībai, un tieši tā cilvēks visvairāk kļūst neveikls un samulsis Dieva gudrības priekšā. “Jo Dievs stāv pretim lepnēm” (1. Pēt. 5:5) un aplēpj Savu gaismu “gudriem un prātniekiem” (Mt. 11:25). Bet, kad Dievs nostājas kā cilvēka pretinieks, tad ar viņu ir cauri un tas no vienas muļķības krīt nākamajā.

“Tad cilvēks iemanto tādu gudrību,” saka M. Luters, “ka grēku uzskata par lielāko taisnību un klaju muļķību tas uzskata par visaugstāko gudrību. Jo tieši tā velns mēdz kārtot un uzturēt lietas – jo tālāk cilvēks atkāpjas no Dieva vārda, jo gudrāks un izglītotāks tas sev šķiet.”

Turklāt bieži vien paši negaidītākie kārdinājumi mēdz rasties ziņkārības dēļ. Daļēji tā ir cilvēku zinātkāre, ko iekairina ārējas lietas, un daļēji tā ir čūskas balss cilvēka sirdī, kas saka – tev noderētu tāda gudrība, kas nāk no dzīves pieredzes, un tāda cilvēciska pazemība, kas nāk no grēka utt. Un šāds patiesības un melu sajaukums velnam ir ļāvis pievilt un pazudināt ļoti daudzas dvēseles. Mudinājums uz grēku vienmēr nāk no velna, pat ja viņš šajā mudinājumā ir piejaucis patiesību. Tomēr atgriezīsimies pie Bībeles teksta.

“Un sieva redzēja, ka koks ir labs, lai no tā ēstu, un ka tas jo tīkams acīm un iekārojams, ka dara gudru. Un viņa ņēma no tā augļiem un ēda, un deva arī savam vīram, kas bija ar viņu, un viņš ēda.”

Šai tekstā ir apkopots viss, kas sievieti pazudināja grēkā. Pirmkārt, tas bija labs koks, lai no tā ēstu. Tajā atklāts pats iekāres un grēka vilinājums. Otrkārt, koks ir “tīkams un iekārojams”, jo tas dara gudru. Tādi ir velna sprediķa augļi. Ieva vairs neuzticējās Dieva draudiem un nebaidījās no soda, bet uzskatīja koku par tīkamu un iekārojamu un ēda no aizliegtā augļa. Tik ļoti velns spēj samulsināt un sajaukt visas lietas!

Te mēs redzam divas galvenās krāsas, ar kurām kārdinājuma brīdī grēks visu izkrāso un izskaistina: pirmkārt, ka tas ir ļoti iekārojams un acīm tīkams un, otrkārt, ka tas nemaz nešķiet bīstams, bet tieši otrādi – labs un noderīgs. Tādās pašās skaistās krāsās grēks bija nomaskējies arī Jūdam Iskariotam (Mt. 27:3), kad velns viņam bija iedvesis Jēzu nodot. Viņa sirds dziļumos tas nemitīgi čukstēja: padomā, trīsdesmit sudraba grašu, padomā, cik daudz labuma un baudas tu varēsi no tā gūt, un, otrkārt, nekādu briesmu! Jēzus taču ir nevainīgs, un šeit valda likums, kas Viņu nevar notiesāt; jā, padomā, trīsdesmit sudraba grašu!

Tā toreiz klājās Ievai, kas uzlūkoja koku un aizliegto augli, kas kļuva tai par lielo kārdinājumu. Viņa redzēja, ka tas ir “tīkams un iekārojams”, viņa paklausīja čūskas balsij, kas iedrošināja: “Jūs mirt nemirsit.” Jo ilgāk viņa skatījās un klausījās, jo koks kļuva vilinošāks. Un notika saskaņā ar apustuļa vārdiem: “Pēc tam kārība, kad tā ieņēmusies, dzemdē grēku, bet grēks padarīts dzemdē nāvi” (Jēk. 1:15).

Pēc tam seko: “Un viņa ņēma no tā augļiem un ēda, un deva arī savam vīram, kas bija ar viņu, un viņš ēda.” Ak, šis briesmīgais brīdis! “Viņa ņēma” – viņa ņēma augli, ko visuvarenais, lielais, labais Dievs bija aizliedzis, “viņa ņēma un ēda, un deva savam vīram, un viņš ēda”. Un tas bija noticis.

Bet kādas bija sekas?

7. “Tad viņu abu acis tapa atvērtas, un viņi atzina, ka viņi bija kaili, un viņi savija vīģes lapas un taisīja sev gurnu apsējus.

8. Tad viņi sadzirdēja Dieva Tā Kunga balsi, kas dārzā staigāja dienas vēsumā; tad cilvēks un viņa sieva paslēpās starp dārza kokiem Dieva Tā Kunga priekšā.”

Tāda, lūk, ir nāve – nāve, par kuru Dievs Tas Kungs bija sacījis: “..tai dienā, kad tu ēdīsi no tā, tu mirdams mirsi” (1. Moz. 2:17). Tagad viņi bēg no Dieva un slēpjas no sava Debesu Tēva. Viņi ir zaudējuši sava Tēva laipnību un laimīgo vienību ar Viņu. Nu ir zudusi brīnišķīgā bērna pašārvība, kādā tie bija dzīvojuši kopā ar savu Tēvu. Zudis ir prieks Dieva tuvumā un mīlestība uz Viņu. Zudusi ir pašaušanās uz Viņa vārdu un Viņa labo sirdi. Viss bija zaudēts – Dieva labais Gars, īstā dievbijība un Viņa gribas pazīšana, šķīstais

un labprātīgais gars, īsi sakot, Dieva tēls cilvēka prātā un sirdī. Tā vietā viņu prātā bija nācis atbaidošais velna tēls, bailes no Dieva, nesmukums un samaitātība kopā ar drūmu apjukumu cilvēka domās, aklumu un ļaunumu sirdī, ko drīz šajā tekstā atklāsim.

Tāds bija labā, svētīgā un svētā cilvēka gals. Nāca nāve. Kā saka Svētie Raksti: “Miesas tieksme ved nāvē..” (Rom. 8:6). Atceries, ka garīgā nāvē dvēsele ar grēku tiek atšķirta no Dieva, bet miesīgā nāvē dvēsele tiek atšķirta no miesas. Pārtrūkstot ticībai un bērna pašlūgībai, saraujot attiecības ar Dievu, dvēsele novēršas no Viņa un vairs nemeklē Viņu, bet bēg no Viņa un iestājas garīga nāve. Bet līdz ar grēka seku iestāšanos piepildās apustuļa vārdi: “..grēks padarīts dzemdē nāvi” (Jēk. 1:15).

Tieši tā notika ar Ādamu un Ievu – tie bēga prom no Dieva. “Tad cilvēks un viņa sieva paslēpās starp dārza kokiem Dieva Tā Kunga priekšā.” Dieva vaigs, Viņa nāksana un klātbūtne iepriekš bija bijusi viņu augstākā laime un prieks, taču tagad tie bēga un baidījās no Viņa balss, lai arī Dievs tiem netuvojās draudīgs. Viņš nenāca ar vētru, negaisu, pērkoniem un zibeniem, kā tas bija uz Sinaja kalna, Viņš nenāca tumšā naktī, bet gan gaišā un skaistā dienas spirtumā, vējam žūžojot caur paradīzi un maigi pieskaroties koka lapai, un tomēr viņi bēga prom no sava mīļā Debesu Tēva.

Ak vai, Ādam un Ieva, kas noticis? Kādēļ jūs bēgat no sava laipnā, mīlestības pilnā Debesu Tēva? Taču tieši tādi ir grēka augļi. Šeit mēs saprotam to, ar ko Mozus draud 3. Mozus grāmatā (26:36), runādams par grēkam sekojošo sodu: “..birstoša lapa ar savu čaukstēšanu viņus vajās, un tie bēgs, itin kā kad zobens tos vajātu, kaut arī nebūtu neviena, kas tos īsteni vajā.”

Tieši tā tas bija ar Ādamu un Ievu. Un šīs sirds bailes un izbīli Dieva priekšā kā grēkākrišanas sekas mantojumā saņem visi viņu pēcnācēji. Tagad cilvēku daba ir tāda, kas bēg no Dieva un dreb bailēs, kad mostas viņu sirdsapziņa. Un, ja gadās kāds lielāks grēks un smagāka krišana, tad cilvēks ir vēl vairāk apjucis, ka kļūst gandrīz vai paralizēts.

Ak, traģiskais kritiens! Atkrist no lielākās drošības, pašlūgības un labprātības pret Dievu un iekrist tik šausmīgās bailēs, ka cilvēks no Dieva vaiga baidās daudz vairāk nekā no velna, kad mana to savā tuvumā. Ādams un Ieva jau nebēga no velna, bet no Dieva, sava Radītāja, ko uzskatīja par bargāku un biedējošāku nekā velnu – to viņi turēja par laipnāku un no viņa nebēga. Tā šīs bailes izraisa bēgšanu un vairīšanos no Dieva.

Tāds, vispārīgi runājot, ir grēka izraisītais izbīlis. Tagad nedaudz vairāk paskaidrosim šos vārdus: “Viņu abu acis tapa atvērtas”. Ievēro – tiklīdz grēks ir padarīts, viņu acis atveras un tie redz, ko izdarījuši, velna spilgtais apžil-

binājums ir beidzies, un tie tūdaļ nonāk bailēs, mokās un izmisumā! Tas ir trāpīgs raksturojums, jo līdzīgi notiek arī šodien.

Kad grēks ir izdarīts, sirdsapziņa vairs nesauž un neguļ, bet mostas no snauda un padara grēku pārpārēm grēcīgu (Rom. 7:13). Tad cilvēks kļūst pretīgs pats sev – apmulsis, apjucis un nobijies tas trīc un dreb Dieva vaiga priekšā.

Tad seko: “..viņi atzina, ka viņi bija kaili, un viņi savija vīģes lapas un taisīja sev gurnu apsējus.” Iepriekš viņi dzīvoja sirsnīgā nevainībā kā zīdaiņi, kas viens otra priekšā nemulsa, lai arī staigāja apkārt kaili. Bet tagad tā vairs nebija, jo grēks bija samaitājis visus viņu locekļus. Viņu prāts vairs nebija šķīstis un nevainīgs, un viņiem bija nepieciešami gurnu apsēji. Tāda bija viņu iepazīšanās ar grēku.

Te mēs saprotam, ko tas nozīmē, ka koks ir nosaukts par laba un ļauna atzišanas koku. Tomēr ne jau pats koka auglis bija atvēris tiem acis, tā ka tie samulsa un izbijās, bet to bija izraisījis Dieva bauslis un viņu pārkāpums. M. Luters raksta: “Ādams gan iecirta savus zobus auglī, taču pēc dziļākās būtības viņš savus zobus iecirta tajā maizē, ko sauc par Dieva baušļa aizliegumu un nepaklausību Dievam.”

Tādēļ šai nosaukumā – “laba un ļauna atzišanas koks” – mēs atrodam paskaidrojumu Pāvila vārdiem Vēstulē romiešiem (3:20): “Jo bauslība dod – grēka atziņu.” Un tas notiek divējādi. Pirmkārt – kad Bauslība ar saviem likumiem un aizliegumiem pamodina iekāres, kā raksta apustulis: “..es nebūtu pazinis grēka, ja nebūtu bijis bauslības, jo es nebūtu zinājis, kas ir iekāre, ja bauslība nesacītu: tev nebūs iekārot! Bet grēks, šī baušļa ierosināts, modināja mani visādas iekāres. Jo bez bauslības grēks ir nedzīvs” (Rom. 7:7, 8).

Tā notika arī šajā gadījumā. Ja Dievs Ādamam un Ievai nebūtu aizliedzis ēst no šī koka, tad čūska nekad nevarētu pamodināt pret to iekāri. Bet nu čūskas sēkla ir tik dziļi iesēta mūsu sirdīs, ka jau pēc savas dabas mēs kārojam pēc tā, kas aizliegts. Čūskas dzimums, jā, šī grēka sēkla un sakne guļ mūsu sirdīs klusi un mierīgi, it kā būtu mirusi un bezdarbīga, līdz brīdim, kad bauslis atdzīvojas un pamodina mūsos šo čūskas sēklu, izraisot dumpību un visādas noslieces, kas ir pretējas Dieva bauslim, kā to apliecina apustulis Pāvils tikko lasītajos vārdos. Visām atmodinātām dvēselēm ar rūgtumu ir jāpieredz, kā tas notiek. “..grēka spēks ir bauslība” (1. Kor. 15:56).

Otrkārt, Bauslība kalpo kā spogulis, kas atklāj grēkus un rāda, kas mūsos ļauns un nešķīsts, to nosoda un nolād un tā satriec un pazemo grēcinieku. M. Luters par to saka: “Bauslība atklāj grēku un modina to, kas dusējies mierā. Bauslībai nākot, cilvēka acis atveras un tas saprot, ko Dievs ir pavēlējis un kādu sodu Viņš ir paredzējis par pārkāpumiem. Kad tas notiek un Bauslība

sāk valdīt un spēcīgi modināt sirdsapziņu, tur dzimst patiesa grēkatziņa, kas cilvēka sirdij nav panesama, ja Dievs nenāk palīgā ar Savu Evaņģēliju. Ne velti Mozus ir sacījis, ka pēc aizliegtā augļa ēšanas viņi vispirms ieraudzīja, ka ir kaili. Tieši tāpat tas notiek arī mūsdienās, un Bauslība mums kalpo kā laba un ļauna atzīšanas koks.”

“Tad viņi sadzirdēja Dieva Tā Kunga balsi, kas dārzā staigāja dienas vēsumā.” Ko mīlais Dievs vēlējas, pastaigādamies dārzā? Kam par godu Viņš nāca tieši toreiz, grēkākrišanas dienā? Protams, Dievs nosodīja grēku – Viņš to neattaisnoja un Viņa spriedums palika nemainīgs. Taču Viņam nepārprotami bija kādas “miera domas”, ko Viņš gribēja atklāt Saviem pārbiedētajiem bērniem. Viņš nāca tiem pasludināt Savu pestīšanas nodomu.

Pēc grēka nosodījuma, ar kuru Viņš tiem iepriekš bija draudējis un kuru tie bija izjutuši paši uz savas ādas, tagad Dievs pasludināja tiem kaut ko citu, jaunu un nezināmu, runādams par “sievas dzimumu, kas samīs čūskas galvu”, kas vērsīs par labu viņu nestās ciešanas un atjaunos postījumus, ko izraisīja čūskas viltība un viņu grēkākrišana.

Tās bija žēlsirdīgā Tēva rūpes grēkākrišanas dienā, kad saule jau devās pret vakaru, Viņš nāca paradīzes dārzā. Dieva žēlastības pilnā sirds nesamierinājās ar domu, ka Viņa pazudušie bērni gulēs pa nakti krūmos savās bailēs un šausmās un baidīsies no Viņa dusmām – ka “viņi mirdami mirs” bez jebkāda pat mazākā cerību stariņa un mierinājuma.

Tādēļ tajā pašā dienā Dievs tos sameklēja viņu bailēs un mulsumā. Tas Kungs, kas vēlāk mācīja, “lai saule nenoriet, jums dusmojoties” (Ef. 4:26), pats pirmais mums demonstrēja šādu sirds attieksmi. Kristus atklāja, ka Dieva sirds nepieļauj, lai Viņa bērni jekad paliek vieni, bez glābīņa un mierinājuma, nakti un dienu saukdami pēc palīdzības.

Vai Dievs vilcināsies, kad Viņa mīlie bērni ir palikuši bez cerības, izmīsumā un mokās Viņa vārda dēļ? Dievs, protams, nosodīja grēku un apstiprināja Savu spriedumu, tomēr jau tajā pašā acumirkļī Viņš Saviem bērniem pasludināja glābšanas nodomu, ka sievas dzimums samīs čūskas galvu (1. Moz. 3:15). Un mēs skaidri redzam, ka viņi tiešām to saprata, jo, kad Ieva laida pasaulē savu pirmo dēlu, viņa tūlīt izsaucās: “Es esmu ieguvusi zēnu ar Tā Kunga palīdzību” (1. Moz. 4:1). Proti, viņa tūdaļ ticēja un cerēja, ka tas bija Dieva apsolītais Kungs un Glābējs, kas nācis pēc apsolījuma. Te mēs saprotam, ka šis apsolījums deva viņiem iemantotu cerību un mierinājumu.

Tas apliecināja, ka Dieva žēlastība un mīlestība patiešām ir pilnīgi nepelnīta, brīva, pretimnākoša un no mums pilnīgi neatkarīga. Pirmajiem cilvēkiem taču bija pati lielākā vaina un nekādas nojausmas par atgriešanos, nožēlu, lūgšanu utt. Ādamam un Ievai kārdinājumu brīdī piemita visas vajadzīgās

spējas, lai pretotos ļaunajam: gaišs un skaidrs prāts, tīra sirds un brīva griba, proti, tiem bija tikai ārēji kārdinājumi, bet viņi tik un tā noziedzās pret sava Tēva bausli.

Tomēr pēc grēkākrišanas viņi nemeklēja Dievu, lai izsūdzētu grēkus un lūgtu pēc piedošanas, nē, viņi bēga prom no Dieva un slēpās dārza krūmos. Pēc Tā Kunga uzrunas atskanēja tikai viņu atrunas, taisnošanās, aizbildinājumi un rūgtums pret Dievu, kam no Ādama mutes bija jāuzklausā apvainojumi par grēkākrišanu: “Tā sieva, ko Tu man devi, lai viņa būtu ar mani, tā man deva no tā koka, un es ēdu” (1. Moz. 3:12). Tik samaitāta bija kļuvusi viņu sirds!

Zinādams viņu ļaunumu un redzēdams viņu vainu, žēlsirdīgais Tēvs Savā mīlestībā tomēr nāca un meklēja viņus, lai izlīgtu un sniegtu tiem mierinājumu. Te mēs redzam dievišķo sirdi! Dieva mīlestība ir pretimnākoša un izlīgstoša mīlestība, un tā nav atkarīga no grēcinieka nostājas un attieksmes.

Stingrais taisnības spriedums paliek nesatricināms – “grēka alga ir nāve” –, tomēr dievišķā žēlastība bija atradusi ceļu, kā vienlaikus piepildīt taisnību un izglābt grēcinieku. Bija jānāk “sievas dzimumam”, kas bija izredzēts jau pirms pasaules radīšanas (Ef. 1:4), un šis dievišķais pamats žēlastību darīja tik brīvu, ka tā varēja atspīdēt pār visiem kritušiem cilvēkiem. Lielajā patiesības stundā pats Kungs ieradās šai pasaulē un devās meklēt pazudušo dēlu, atkritušo “dzīvības bērnu”, jo Tas Kungs saka: “..Mana sirds tā pukst par viņu, un Man par viņu jāapžēlojas katrā ziņā!” (Jer. 31:20).

Mums katrā ziņā ļoti nopietni ir jāuztver pirmā diženā Dieva nepelnītās žēlastības atklāsmē. Vēl vairāk – lai attiecinātu šo žēlastību uz sevi, mums ir jāsaprot mūsu pašu grēku mērs, ko mūsu dziļās krišanas dēļ nekādi neatsver ne mūsu atgriešanās, ne mūsu grēknožēla, ne mūsu lūgšanas! Cik gan drūmas ir grēkākrišanas sekas mūsu dvēselē, kas ir tik ļoti grimusi un saistīta grēka tumsā un neticībā!

Tu saki: “Mans grēks ir tik briesmīgs un neattaisnojams, jo es pazīstu Dieva prātu, bet rikojos pretēji.” Nabaga cilvēks! Tu atrodies spaidos un neesi brīvs, bet esi miesīgs un pārdots grēkam (Rom. 7:14). Savukārt Ādams bija brīvs, bet tik un tā grēkoja. Un tomēr žēlastības pilnais Tēvs steidzās atgūt Savu pazudušo dēlu.

Tu saki: “Bet manī nav īstas nožēlas par saviem grēkiem, manī nav īstas lūgšanas.” Atbilde: Ādams un Ieva tūlīt aizbildināja savu grēku, ne ar vienu vārdu nelūdza piedošanu, un tomēr žēlsirdīgais Dievs nāca un apsoltīja tiem žēlastību un izlīgumu. Dieva mīlestība ir pilnīgi brīva, nepelnīta un neatkarīga no grēcinieka, jo ir balstīta uz kāda cita nopelni un lūgšanu – Viņu sauc par “sievas dzimumu”, “Dieva Jēru, kas nes pasaules grēku” (Jņ. 1:29).

Kas Viņam netic un neapstājas pie Tā Kunga balss un neļaujas samierināties ar Dievu, bet paliek svešumā, tam svešumā būs jāpaliek mūžīgi. Bet, kas tic un klausās Dieva balsi, kas ļauj nosodīt savu grēku un gūst mierinājumu no “sievass dzimuma”, tas neies pazušānā, bet iemantos mūžīgo dzīvību, kaut savā sirdī jutīs visu ļaunumu, ko redzam pie Ādama, kas cēlies no grēkākrišanas un čūskas indes.

9. “Un Dievs Tas Kungs sauca cilvēku, sacīdams: “Kur tu esi?””

Dievs sauca Ādamu. Viņš dusmās to nepameta, bet meklēja, sauca un aicināja viņu pie Sevis. Tāds ir Dieva prāts, par ko jau iepriekš runājām. Dievs staigāja dārzā dienas spirtumā un sauca uz Ādamu: “Kur tu esi?” – Ko slēpies? Kas noticis? Agrāk tu ar prieku nāci ar Mani tikties, bet tagad izvairies! Kāpēc?

Tā Dievs meklē ceļu, kā viņu modināt un saukt pie prāta. Ko nozīmē Tā Kunga jautājums: “Kur tu esi?”, mēs saprotam no Ādama atbildes, kurš sāk taisnoties, kāpēc viņš bija noslēpies (10. p.). Tas ir pirmais piemērs, kad Dievs virs zemes aicina grēcinieku. Tā ir pirmā reize, kad grēcinieks top modināts uz atgriešanos. Tas Kungs sāk ar viņa sirds satriekšanu, jo vārdi “kur tu esi?”, pēc Lutera domām, ir Bauslības balss sirdsapziņai, un Bauslības mērķis ir pārliecināt grēcinieku par viņa kritušo un nožēlojamo stāvokli.

Protams, neviena radība nepaliek nepamanīta Tā Kunga skatam un pilnīgi viss ir atsegts un atklāts Viņa acīm (Ebr. 4:13), bet Tas Kungs tik un tā sauc: “Ādam, kur tu esi?”, it kā gribēdams sacīt: Es nāku un tevi meklēju. Nāc laukā un atbildi Man, kas ar tevi noticis? Kur esi aizbēdzis? Kur ir brīnišķīgais Dieva tēls, kam bija jāvalda pār visu zemi? Kāpēc tu sēdi krūmos? Vai domā, ka Es tevi neredzu? Tu domā, ka esi apslēpts Manam skatam? Bet kur gan tu dosies? Lūk, ko nozīmē šis Dieva jautājums. – Tādēļ tūlīt nāc ārā un paskaidro!

Redzi, šī aicinošā Dieva balss un sauciens: “Kur tu esi?” ir jāuzklausā ikvienam grēciniekam. Un šis pirmais piemērs ir attiecināms uz visiem laikiem un visiem Ādama bērniem. Vispirms tas ir tēvišķs aicinājums visiem ticīgajiem, kas grēkojuši, un tā ir dievišķa balss viņu iekšienē: “Ko tu esi darījis?” – kamēr kārtību un tukšības dēļ viņu gars ir kurls un viņu ausis nedzirdīgas. Bet tas ir nebeidzams un nerimtīgs sauciens, ko kristieši sevī jūt ik dienas: “Kur tu esi?”

Kad Dieva bērns ir bijis neapdomīgs, pārsteidzīgs un nevērīgs, Tas Kungs tūdaļ sauc: “Kur tu esi? Ko tu esi darījis?” Kad tas ir pabijis nīcības tirgū un sabiedrībā, kur, būdams vājš vai baidīdamies no cilvēkiem, vai vēlēdamies izpatikt, tas ir piedalījies nekrietnās sarunās un visādi citādi ar vārdiem un darbiem aizliedzis savu Kungu, tad līdzīgi Pēterim viņš tūdaļ ir jutis visuredzīgā

Glābēja skatienu, kas sirdij atgādina: “Kur tu esi? Ak, ko tu esi darījis?” Tas ir gluži kā drauga pliķis, ar ko Viņš mūs aicina uz atgriešanos, un tā ir pieredze, kas nav atsverama ar visas pasaules zeltu. Bēdas, ak, bēdas, tādām kristietim, kas savas sirds dzīlēs vairs nejūt šo skatienu un nedzird šo saucienu!

Otrkārt, šis sauciens modina garīgi mirušos, kas dzīvo bez Dieva šai pasaulē. Grēka, tukšības un pasaulīgo kārtību dārza vidū viņi nereti sirdī dzird: “Kur tu esi? Tu dzīvo posta dzīvi, un tev nepieciešams atgriezties.” Kad viņi beidzot atgriežas pie Tā Kunga, tie atzīst, ka jau bieži un ilgstoši ir aplāpējuši šo aicinājumu, kad Dievs tos meklējis un kavējis viņu grēku baudas. Īpaši dienas vēsumā, kad aizliegtais auglis jau bija baudīts, tie nonākuši vientulībā vai nakts mierā un savā sirdī dzirdējuši: “Kur tu esi?”

Vai arī, kad viņi ir klausījušies Dieva vārdu un sprediķošanu, sūdzējuši grēkus un nākuši Viņa vaiga priekšā Svētajā Vakarēdienā, tie bieži dzird šo uzrunu par saviem grēkiem, par atgriešanos, kas tā arī nekad nav notikusi, un tās nepieciešamību: “Kur tu esi? Laiks lido vēja spārnim! Kad tu reiz atgriezīsies?”

Un, ja cilvēks no sirds neatgriežas un nenāk pie Dieva, tam jāzina, ka kādu dienu gribot negribot būs jāstājas Dieva vaiga priekšā – laikā vai mūžībā ikvienam cilvēkam būs jāuzklausā šis sauciens, kas spiežas cauri kaulu smadzenēm un katrai šūnai: “Kur tu esi? Ko tu esi darījis?”, jo neviens grēcinieks nevar izvairīties no tikšanās ar visvareno un svēto Dievu. Neviena radība Dieva priekšā nepaliek nepamanīta, bet visas lietas Viņa acīm ir atsegtas un atklātas (Ebr. 4:13).

Tāpēc neesi pārdrošs! Dievs gan novilcina Savu sodu un klusē, it kā neredzētu tavus grēkus, bet reiz tu dzirdēsi Viņa balsi. Kā Viņš pats saka: “..tu ienīsti pamācību un laid Manus vārdus pār galvu? .. Tā tu dari, un, kad Es ciešu klusu, tu domā, ka Es esmu tāds pats kā tu. Tādēļ Es pārmācīšu tevi un turēšu to tev acu priekšā” (Ps. 50:17, 21). Un apustulis saka: “..Tas Kungs atnāks; Tas arī cels gaismā, kas bija apslēpts tumsībā, un atklās siržu nodomus, un tad ikvienam būs sava uzslava no Dieva” (1. Kor. 4:5). Kur ir grēks, tur būs skumjas un bēdas, vai nu šajā laikā dievišķas skumjas, kas ved uz atgriešanos un svētību, vai arī pasaulīgas skumjas, kas ved mūžīgās vaimanās.

Tas patiesi ir attiecināms uz visiem laikiem un visiem Ādama bērniem. Ikvienam būs jānāk Tā Kunga priekšā, vai nu jāizlīgst par saviem grēkiem šajā laikā, vai arī jāstāp Dievs mūžībā. Tas ir skaidrāks par skaidru: mēs visi esam grēcinieki un mūsu starpā nav atšķirības, jo pēc šāda sprieduma nekas miesīgs nevar tapt izglābts. Atšķirība ir vienīgi tā, ka vieni izvairās un bēguļo no Dieva, turas svešumā un neizmanto savu žēlastības laiku, tie nemeklē un neatrod žēlastību. Kā Kristus saka: “Bet šī ir tā tiesa [pazudināšanas

iemesls], ka gaisma ir nākusi pasaulē, bet cilvēkiem tumsība ir bijusi mīļāka par gaismu, tāpēc ka viņu darbi bija ļauni” (Jņ. 3:19).

Taču, ja nākam gaismā un ar Dievu izlīgstam par saviem grēkiem, viss vērsās par labu, kaut arī esam bijuši visbriesmīgākie grēcinieki, tāpēc liksim pie sirds mūsu Kunga vārdus: “Tad nāciet, turēsim tiesu, saka Tas Kungs. Kaut jūsu grēki arī būtu sarkani kā asinis, tomēr tie paliks balti kā sniegs; kaut tie arī būtu kā purpurs, tomēr tie kļūs kā vilna” (Jes. 1:18).

Tā runā arī Kristus Mateja evaņģēlija 18. nodaļā – kad ķēniņš aicināja savus kalpus norēķināties, ieradās viens, kas bija parādā desmit tūkstošus, tas krita pie zemes un lūdās, un viņam parāds tūdaļ tika atlaists (Mt. 18:23–27). Tā Kungs attieksies pret mums, kad nāksim ar Viņu norēķināties.

Bet nu atgriezīsimies pie Svēto Rakstu teksta.

10. “Tas atbildēja: “Es dzirdēju Tavu balsi dārzā, un mani pārņēma bailes, jo es esmu kails, un es paslēpos.””

Skaties uz Ādamu! Viņš nerunā ne vārda par grēkākrišanu, bet, lai izvairītos un neapsriestu nepatīkamo jautājumu par grēku, Ādams tā vietā min citus savas bēgšanas iemeslus. Pirmkārt, viņš min Dieva balsi, kas viņam izklausījās tik biedējoša, ka nācās bēgt, lai arī viņš šo balsi tik bieži bija dzirdējis iepriekš. Ādams šeit runā patiešām muļķīgi, nepatiesi un juceklīgi.

Otrkārt, viņš nesaka ne vārda par sevi – kā vienīgi to, ka viņš ir kails. Viņš runā par visu citu, tikai ne grēku. Viņš runā tikai par to, ko darījis Dievs, par Dieva radīto kailo ķermeni un par Viņa biedējošo balsi, taču neviena paša vārda par savu grēku. Redziet, tāds nu ir kļuvis Ādams – tāds kļuvis cilvēks!

Šeit mēs pirmo reizi dzirdam grēcinieka izrunāšanos. Kur palicis šķīstais un labais cilvēks? Vīrs zemes tas vairs nav atrodams. Tas vairs nav tas pats Ādams, bet pilnīgi atšķirīgs cilvēks, kas pilns ļaunuma, neprāta un muļķības. Paradīzes brīnišķīgā godība bija pazaudēta. Bet kā rīkojās Dievs? Kad Ādams atsakās runāt par savu grēku, Dievs viņu satver ar Savu vārdu un saka:

11. “Kas tev ir teicis, ka tu esi kails? Vai tu neesi ēdis no koka, no kura Es tev aizliedzu ēst?”

Tas Kungs grib sacīt: tu arī iepriekš biji kails, bet nekad agrāk neesi par to jutis kaunu un mulsumu. No kurienes tev šādas emocijas par savu kailo ķermeni? Vai tu neesi ēdis no koka, no kura esmu tev aizliedzis ēst? Vai gadījumā neesi pret Mani grēkojis?

12. “Un cilvēks sacīja: “Tā sieva, ko Tu man devi, lai viņa būtu ar mani, tā man deva no tā koka, un es ēdu.””

Šādi arvien vairāk dienas gaismā nāk Ādama ļaunums un samaitātība. Viņš ir dzirdējis skaidru jautājumu – vai nav grēkojis, tāpēc ir spiests runāt par lietu. Bet ko dara Ādams? Ne ar vienu vārdu viņš neatzīstas, bet cenšas taisnoties: “Tā sieva, ko Tu man devi, lai viņa būtu ar mani, tā man deva no tā koka, un es ēdu.”

Tā ir pirmā lieta, kas raksturo kritušos cilvēkus, proti, tie neatzīst savus grēkus, bet izliekas tīri un nevainīgi. Tas Kungs tūdaļ pievēršas Ievai un viņai jautā: “Ko tu esi darījusi?”, bet viņa rīkojas līdzīgi Ādamam, runādama tādu pašu valodu un apgalvodama, ka kāds cits viņu pavedinājis un pievīlis: “Čūska mani pievīla, un es ēdu” (1. Moz. 3:13).

Šī metode ir tik ļoti raksturīga cilvēka dabai, ka mēs varam to novērot pat pie maziem bērniem, tiklīdz tie sāk runāt. Tiklīdz ir pastrādāts kāds nedarbs, tūlīt tiek meklēts kāds, uz ko novelt vainu. Šī aplamība ir atrodama un mīt viņos, vēl iekams tā izpaudusies uz āru, jo šī vaina viņos ir iedzimta.

Mūsu samaitātā daba atklājas bez mitas gan lielās, gan mazās lietās. Pirmkārt, cilvēku priekšā, kad neviens nevēlas uzņemties savu vainu, neviens neatzīst savus netikumus, bet tos apslēpj un aizbildina, kaut arī pats iekšēji jūtas vainīgs. Otrkārt, Dieva priekšā, kad cilvēks nevēlas apstāties Dieva sprieduma priekšā un atzīt Viņa taisnību, bet vienmēr pūlas sevi attaisnot un aizbildināt, un tas kļūst par pamatu visai pašpārliecinātībai, neatgriezīgumam un nesvētībai.

Taču, ja Dieva Bauslība satver un uzbrūk vēl smagāk, tad ļaunums aug augumā un cilvēks kļūst aizvien rūgtāks pret Dievu To Kungu, kas mūs radījis un devis mums Savus baušļus. Tā ir otra būtiskā lieta, ko atrodam Ādama atbildē. Viņš ne tikai sevi attaisno, bet grēka vainu uzveļ pašam Dievam, sacīdams: “Tā sieva, ko Tu man devi, lai viņa būtu ar mani, tā man deva no tā koka, un es ēdu.” Te ir skaidri redzams, ka viņš grib vainot Dievu, kas tam bija devis sievu. Ādams varēja teikt vienkārši – “tā sieva” vai “mana sieva”, jo nevienas citas sievietes jau nebija, bet viņš steidzīgi piebilda: “Ko Tu man devi.”

“Tādēļ,” raksta M. Luters, “šie vārdi ir pretestības un dusmu pilni pret Dievu, it kā viņš vēlētos sacīt: Tu pats man esi sagādājis šīs nepatīkšanas. Ja Tu man nebūtu devis šo sievu, bet piešķīris tai pašai savu dārzu, tad viņa nebūtu dzīvojusi pie manis un es būtu palicis brīvs no grēka, bet, tā kā es tagad esmu grēkojis, tā ir Tava vaina, jo Tu man devi šo sievu.”

Redzi nu, kāds drūms ļaunums bija iemājojis iepriekš tik šķīstajā un labajā cilvēkā. Tā vietā, lai Ādams steigtos pretī žēlastības pilnajam Tēvam, mestos pie Viņa kājām, ar rūgtām asarām atzītu savu briesmīgo grēku un lūgtu pie-

došanu, tas sāk ar maldīgām un izvairīgām atbildēm, noveļ vainu uz Dieva balsi un to, ka Dievs radījis kailu ķermeni, kas lika viņam bēgt.

Pēc tam, kad Tas Kungs viņam vaicāja vēl tiešāk, vai viņš nav grēkojis un noliedzis Dievu, tad Ādams nepārprotami uzvēla vainu Tam Kungam, jo Viņš bija sievas Devējs. Tā vietā, lai sacītu: “Es esmu grēkojis,” viņš saka: “Tu, Dievs, Tu esi grēkojis, jo devi man sievu.”

Šeit mēs Ādamā redzam, kādi kļūst un kā rīkojas visi cilvēki, kad tie ir grēkojuši un slāpējuši Bauslības balsi savā sirdsapziņā, kamēr viņu sirdīs nav ienācis Evaņģēlijs un ticība, kas pārvērš sirdi. Ja Dievs tūlīt būtu saucis: “Ādam, tev ir piedošana! Es zinu, ka tu esi grēkojis, bet Es tev esmu piedēvis,” tad Ādams droši vien, iekšēji pazemots, to būtu nožēlojis, atzinis un nolādējis savu grēku, un sacījis: “Es esmu grēkojis, žēlsirdīgais Tēvs, piedod man!” Tomēr, tā kā cerības uz piedošanu viņam vēl nebija, bet vienīgi Dieva sods, bailes un drebēšana, tad viņa sirds joprojām palika slēgta, cieta un rūgta pret Dievu. “Bauslība nespēj darīt dzīvu.” Bauslība nedara cilvēku labu un dievbiģīgu, bet tikai vairo grēku cilvēka sirdī – “bauslībai seko dusmība”.

M. Lutērs saka: “Ādams ir pirmtēls visiem, kas grēko un krīt grēka izmīsumā, jo viņi nespēj rīkoties citādi kā apsūdzēt Dievu un attaisnot sevi, jo tie redz, ka Dievs ir visvarens un būtu varējis aizkavēt šādus grēkus. Situācija ar grēkiem ir patiesi briesmīga, ja vien cilvēka sirds īstā brīdī netiek atjaunota un mierināta ar apsoltījumu par grēku piedošanu. Bauslības iespaids ir tik briesmīgs, ka sirds paliek viena pati bez Evaņģēlija un žēlastības atziņas, proti, Bauslība noved izmīsumā un sirds apcietināšanā bez vēlmes atgriezties.”

Un, pat ja cilvēks saprot savu postu, tas daudz neko nelīdz, jo viņš nespēj rīkoties citādi, kamēr vien žēlastība un dievišķā piedošana nav mīkstinājusi un sasildījusi cilvēka sirdi. Ieva, bez šaubām, redzēja un saprata, cik bezjēdzīgi bija Ādama aizbildinājumi, un viņai, protams, vajadzēja no tā mācīties, dot Dievam godu, atzīt grēku un pazemībā lūgt pēc žēlastības un piedošanas. Taču, nē! Viņa, daudz nedomādama, rīkojas tieši tāpat kā Ādams un nav ne par matu labāka. Gluži kā viņš visu vainu novēla uz sievu, tā viņa noveļ vainu uz čūsku, kas arī bija Dieva radība. It kā viņa gribētu sacīt: “Mani ir pievīlusi čūska, ko Tu, Dievs, esi radījis un ļāvis tai dzīvot paradīzē.” Tā Ieva apsūdz Radītāju un attaisno sevi.

Un tā tas norisinās arvien: visu mūsu spēku un locekļu nepaklausība izriet no neticības un pēc nepaklausības sākas taisnošanās. Grēks netiek saukts par grēku un netiek nosodīts kā grēks, bet top nosaukts par nevainību. Un, kad cilvēks to neatzīst, Dievam nākas to nosodīt kā melus un no cilvēciskiem meliem tie top par sātāniskiem meliem. Neticība pāraug naidā un nepaklausībā pret Dievu – tā kļūst par apsūdzību Radītājam un tā ir grēka kulminācija,

kad cilvēks ienīst Dievu un visus grēkus piedēvē Viņam, it kā Viņš tos būtu radījis. To mēs vērojam pie Ādama un Ievas.

Līdz šim mēs esam redzējuši visu grēku avotu un izcelsmi, kas bija lāsts pār visu pasauli līdz ar visu postu un nelaimēm, visām mokām un asarām, kas kopš tā laika ir sekojušas grēkam. Mēs esam redzējuši savas bezgalīgās samaitātības un savas ļaunās dabas būtību un avotu, par ko mēs ik dienas nopūšamies un sūdzamies, kad mostamies no grēka snauda. Kādi bija vecāki, tādi kļuva bērni. 1. Mozus grāmatā (5:3) par Ādamu ir sacīti šie nozīmīgie vārdi: “.. viņš dzemdināja dēlu, pēc savas līdzības [nevis pēc Dieva līdzības], pēc sava izskata..”

Dziļie un traģiskie vārdi – “mirdami mīrsit” – nozīmēja tādu Dieva tēla izžušanu cilvēkā, ka tas vairs nebija sastopams nevienā Ādama un Ievas pēcnācējā. Tagad bērnos pārdzima tikai kritušā Ādama tēls. Visu šo samaitātības mantojumu Kristus skaidro vienkārši: “Kas no miesas dzimis, ir miesa..” (Jņ. 3:6). Viss, kas nācis no Ādama asinīm, ir dzimis tikpat samaitāts. No miesas var nākt tikai miesa. Apustulis saka: “..tur nav nekādas starpības; jo visi ir grēkojuši..” (Rom. 3:22, 23). Formas un attīstības ziņā gan ir liela daudzveidība, bet daba un būtība ir viena un tā pati. “Kas no miesas dzimis, ir miesa.”

“Jo, ja jau viena cilvēka pārkāpuma dēļ nāve caur šo vienu kļuvusi par valdnieci, cik daudz vairāk tie, kas saņēmuši žēlastības un taisnības dāvanas pārpilnību, kļūs dzīvības valdnieki caur šo vienu Jēzu Kristu! Tātad, kā viena cilvēka pārkāpuma dēļ pār visiem nākusi pazudināšana, gluži tāpat viena cilvēka taisnības darbs visiem nes taisnošanu uz dzīvību” (Rom. 5:17, 18).

Kas nevēlas ticēt, ka ir pilnīgi samaitāts, tas lai pārbauda sevi Dieva baušļos un kaut vienu dienu tos visus izpilda. Pat vienu stundu tas nespēs tos pildīt. Pat vienu minūti tas nespēs mīlēt Dievu no visas savas sirds, dvēseles un prāta, jo cilvēks nespēj no sevis dot to, kā viņam nav, vai skaitīt naudu tukšā makā. Cilvēks ir pazaudējis Dieva tēlu, savas sirds šķīstību, prāta gaismu un gribas brīvību – tas viss ir zudis un tā visa vairs nav, un čūskas sēkla pilda visu miesu.

Jau pavisam drīz Dievam bija jānopūšas par nesen radītās cilvēces milzīgo samaitātību. Bībeles sākumā, 1. Mozus grāmatas 6. nodaļā, pirms lielajiem grēku plūdiem, Tas Kungs sūdzas, ka cilvēku ļaunums virs zemes ir liels un visas viņu sirdsprāta tieksmes ik dienas vērsas uz ļaunu. Tad Dievs sāka draudēt, sodīt un ļāva grēku plūdu baismīgajam sodam nākt pār visu pasauli. Taču ar to cilvēks nekļuva labāks un ļaunums nemazinājās, tāpēc drīz pēc grēku plūdiem Tas Kungs saka, ka “cilvēka sirds tieksmes ir ļaunas no mazām dienām” (1. Moz. 8:21).

Un tā tas turpinājās no paaudzes paaudzē. Kristum nākot pasaulē, par cilvēka sirdi Viņš liecina tieši to pašu. Viņš saka: “Jo no iekšienes, no cilvēka sirds, iziet ļaunas domas, nešķīstība, zādzība, slepkavība, laulības pārkāpšana, mantkārtība, blēdība, viltība, ienaidība, skaudība, Dieva zaimošana, lepība, vieglprātība. Viss tāds ļaunums iziet no iekšienes..” (Mk. 7:21; sk. arī Mt. 15:19).

Vai tā nav biedējoša velna līdzība un čūska inde, kas piepilda “odžu dziļumu”? Kā kvēlojoša dzelzs ir uguns caurausta un viss purvs ir pildīts ar ūdeni, tāpat cilvēka sirds ir piepildīta ar grēka indi. Tas ir pamats un iemesls visām taisno vaimanām, asarām, nopūtām un nemieram. To mēs pavisam vispārīgi varam sacīt par mūsu samaitātības mantojumu.

Aplūkojot tuvāk un detalizētāk šīs samaitātības izpausmes, mums ir jāpatur prātā tas, ko ik dienas un pastāvīgi sevī ieraugām Dieva vārda gaismā. Tā, piemēram, mēs visi atklājam, ka mūsu dabā ir nebīties Dieva un būt pārdošiem savos grēkos; nemīlēt Dievu, bet drīzāk mīlēt tukšas, pasaulīgas lietas, pret Dievu būt vēsiem un izvairīgiem; uz Viņu nepaļauties, bet paļauties pašiem uz sevi un citiem, vai arī nepaļauties vispār.

Tas ir ļoti dziļi mūsu dabā, ka savu tuvāko nemīlam kā sevi pašu, bet meklējam savu labumu, pat arī ja tuvākais cieš zaudējumu. Mums ir aplamas domas par Dievu un debesu lietām, mums ir pasaulīgs prāts, kas mūžīgo viegli aizstāj ar laicīgo, padodas kārtībām, kas pretējas baušļiem, un nerod patiku tajā, ko Dievs pavēl. Visubeidzot, mēs nespējam mainīties – kā miris ķermenis nespēj piecelties un strādāt, tāpat mēs nespējam mainīt savu dzīvi un laboties, ja pats Dievs neuzrunā mūs ar Savu balsi, nedod mums dzīvību un nerada mums jaunu sirdi. Šajā ziņā mēs daudz neatšķiramies no Ādama un Ievas.

Vispirms pārdomāsim savas dabas pārdošību! Kā iepriekš sacīts, tas ir mūsu dabā, ka nebīstamies Dieva, neuztraucamies par grēku, bet, kad esam grēkojuši, tā vietā, lai pazemībā izsūdzētu grēku un ilgotos pēc piedošanas, mēs sirdsapziņā izbīstamies un bēgam prom no Dieva.

Kopš bērnības mēs esam mācījušies Dieva svēto gribu un baušļus: “Tev būs Dievu, savu Kungu, mīlēt no visas sirds un no visas dvēseles, un no visa sava prāta” (Mt. 22:37), saskaņā ar ticības artikuliem mēs visu savu dzīvi esam baudījuši neskaitāmas Dieva svētības, sākot ar mūsu pirmo dzīves dienu: Viņš mums ir devis miesu un dvēseli, acis, ausis un visas maņas, Viņš mūs ir sargājis no neskaitāmām briesmām un līdz ar visām radītām lietām mums kalpojis, īsi sakot, Viņa svētībām nav gala.

Turklāt mēs zinām, ka Dievs tik ļoti ir pasauli mīlējis, ka devis Savu vienpiedzimušo Dēlu mums par Pestītāju. Vienpiedzimušais kļuva par Cil-

vēkbērnu, mūsu Brāli, un izlēja Savas asinis par mūsu grēku piedošanu, deva mums Savu vārdu un Garu, ka varam atgriezties, gūt mierinājumu un Viņa vadību. Kristus jau mūsu dzīves rītausmā Kristībā mūs uzņēmis Savā žēlastības derībā un pēc tam daudzkārt ir mums ļāvis baudīt Savu dārgo miesu un asinis.

Pēc tā visa būtu tikai labi un atbilstoši, ja mēs no visas savas sirds uzticētos tik žēlsirdīgam Dievam, Viņu teiktu un slavētu, Viņam paklausītu un kalpotu, taču diemžēl mēs pārāk bieži esam dzīvojuši it kā bez Dieva šajā pasaulē, Viņa asinis minuši kājām un nicinājuši Viņa mīlestību, pārdoši dzīvojuši savos grēkos un pārkāpumos un rīkojušies pēc miesas un sirdsprāta tieksmēm, nereti slāpēdami Viņa atklāsmes balsi un Viņa žēlastības maigo klauvēšanu pie mūsu sirds durvīm un to nicinādami, arvien tālāk no Viņa bēgot, arvien brīvāk dzīvojot grēkā un ne mirkli nebaidoties no elles. Tāda ir šī mūsu pārdošība.

Tāda ir visas pasaules un arī mūsu visu samaitātā daba. Par to domājot, gluži vai jābrīnās, no kurienes mēs tādi? Taču nebrīnīsimies! Čūskas pirmie čuksti Ādamam un Ievai skanēja tā: “Vai tiešām Dievs ir teicis?” – Vai tad jūs saista kāds bauslis? Un vēl: “Jūs mirt nemirsit.” Tāds bija sākums, kas cilvēka dabai laupīja dievbijību, un kopš tā brīža cilvēks to pazaudēja. Ievēro, ka šeit mēs runājam par dabu, nevis par to, ko Dieva Gars var mūsos izdarīt! Apustulis Pāvils saka: “Nav neviena, kas saprot, neviena, kas meklē Dievu. Visi ir novirzījušies, visi kopā kļuvuši nelietīgi” (Rom. 3:11, 12).

Diemžēl mēs paši pat nespējam ieraudzīt, apjaust un atzīt šo vispārējo un klajo bezdievību un pārdošību, iekams Dieva Gars mūs nav modinājis. Tikai Gars mums māca atzīt savu samaitātību. Mēs gribam būties un mīlēt Dievu, bet nespējam; mēs gribam salauztībā un pazemībā nožēlot un atzīt grēku, bet nespējam; mēs gribam no visas sirds mīlēt Dievu, bet nespējam; mēs gribam pašauties uz Dievu, bet, nē, mēs tomēr nespējam. Mēs mokāmies, cīnāmies un par to brīnāmies, mēs domājam, ka vienīgie esam tik neaptēsti un nelaimīgi, taču īstenībā šī ādamiskā samaitātība ir pavisam parasta un ļoti plaši izplatīta.

Tas sākās ar to, ka Ādams grēkoja pret Dieva bausli, pēc tam bēga no Dieva, liedzās atzīt savu grēku, taisnojās, aizbildinājās un liekuļoja sava Kunga priekšā. Nebrīnies, ka tava sirds ir šādas pārdošības pilna. Cilvēka sirds ar Ādama krišanu ir ļoti ievērojami mainījusies un kopš tā laika palikusi samaitāta.

Ja dzīvosi patiesu grēku nožēlas un atgriešanās dzīvi, tad dienas gaismā nāks visa veida grēki. Tā, piemēram, tev vajag savu tuvāko mīlēt kā sevi pašu, taču tu nespēj patiesi mīlēt. Tomēr tas ir briesmīgs grēks, kad tu pārkāp Dieva otrā galdīņa baušļus. Tu cīnies, mokies, un tas tevī rada izbrīnu. Taču

nebrīnies! Ādams jau tūlīt pēc grēkākrišanas visu vainu uzvēla savai sievai, jo nemīlēja viņu kā sevi pašu. Tāds ir tava grēcīguma un samaitātības avots.

Tu labprāt gribētu būt brīvs no visām ļaunām kārtībām, bet nespēj. Kad Ieva uzlūkoja koku, viņa redzēja, ka tas ir labs un iekārojams, lai no tā ēstu. Diemžēl tāds ir mūsu visu mantojums, un tās nav tikai tavas sirds kārtības un ļaunums, bet arī tava prāta tumsa un apjukums un tava vispārējā iekšējā samaitātība.

Tev nav spējas pareizi domāt un spriest par Dievu; tu esi pārdošs tad, kad jābūt bijīgam, un esi bailīgs tad, kad jābūt prieka un mierinājuma pilnam; tu uzklausī Evaņģēliju, atzīsti to par patiesu un brīnišķīgu un gribi to ierakstīt dziļi savā sirdī, un tomēr vienā acumirkļī tas izgaist no tava prāta un tu krīti izmisumā; tu arvien grimsti pats sevī un savos darbos, un Dievs tev paliek tikai kā sapnis, it kā tu nepazītu nekāda Glābēja. Par to nebrīnies!

Čūska teica Ievai: “Dievs zina, ka, ja jūs ēdīsiet no šī augļa, jūs kļūsit tikpat gudri kā Dievs, jo Viņš jums to noskaudis. Viņš nemaz nav tik laipns Tēvs, kā jūs bijāt domājuši.” Un šī runa tik smagi satricināja Dieva tēlu pirmo cilvēku sirdīs, ka Dieva vietā viņi savu acu priekšā ieraudzīja “rēgu ar bīstamiem ragiem” (M. Luters) vai vienkārši stingru un bargu Tiesnesi, kas tiem nācis pakal ar zobenu, un tāpēc tie nespēja izturēt Viņa balsi, bēga un slēpās krūmos. Bet, tiklīdz viņi atvēra savu muti, tā tūlīt bija dzirdami aizbildinājumi, liekulība un rūgtums.

Mēs kā mantojumu esam sapēmuši gan šo izbīli un apjukumu Dieva priekšā, gan arī šo lepnību izlikties taisnam. Tā velns ir pilnīgi satricinājis, izpostījis un sagrāvis patieso Dieva tēlu cilvēka sirdī un prātā. Kopš tā laika nevienam cilvēkam vairs nav Dieva tēla un neviens neredz Dieva sirds attieksmi pareizā gaismā. Kopš grēkākrišanas laika ticība Dievam ir pārbaudījums, cīņa un ceļš cauri tumsai.

Turklāt pie Ādama un Ievas mēs redzam biedējošu prāta aptumsumu un domu apjukumu – no visredzīgā Dieva acs tie slapstās pa krūmiem un cenšas mīkstināt savu vainu ar tādu taisnošanos, kas vainu tikai pavairo. Tāpēc nebrīnies, ka tavas domas ir tik ačgārnas! Tevī ir ļoti daudz no “dabiskā cilvēka”, par ko raksta apustulis Pāvils, proti, ka “miesīgais cilvēks nesatver to, kas nāk no Dieva Gara; jo tas viņam ir ģeķība, viņš to nevar saprast..” (1. Kor. 2:14). Īsi sakot, visa grēka nelaime, par kuru atmodinātas dvēseles sūdzas un nopūšas, ir cēlusies no Ādama krišanas.

Taču pats postošākais ļaunums, ko čūska ir iesējusi mūsu dabā, ir iedoma un ilūzija, ka mēs paši varam sev palīdzēt un kļūt sev par glābējiem. Vārdi “jūs būsit kā dievi” (1. Moz. 3:5) ir ļoti dziļi satvēruši un iespaidojuši mūsu

dabu, izraisot visa veida augstprātību un kaitīgo pārliecību, ka mums pašiem ir spēks pretoties ļaunumam un darīt labu.

Taču šī t. s. “brīvā griba” ir tikai ilūzija, no kuras izriet visa aplamā pašpārliecinātība un arī izmisums. Ja vien atmodinātu dvēseli izdodas pārliecināt, ka tā šai ziņā neko nespēj un brīvā griba ir zaudēta un pārdota grēka verdzībā, tad šāda dvēsele tūlīt steigtos pēc mierinājuma pie Kristus, tā atteiktos no visiem pašatpestīšanās pūlīņiem un kā mirusi kristu pie Jēzus kājām, paļaudamās tikai uz dievišķo žēlastību.

Taču arvien ir dzirdams: “Tu vēl neesi to pamēģinājis, tu vēl neesi pietiekami pūlējies, uzdrošinājies, lūdzis un cīnījies. Rīt tev noteikti tas izdosies daudz labāk.” Un tā dienu no dienas nekas neizdodas, un tomēr bez mītas ir dzirdams: “Tu vēl neesi to pamēģinājis, tu vēl neesi pietiekami nopietni cīnījies pret grēku. Rīt tev noteikti tas izdosies labāk.”

Nabaga cilvēks neaptver, ka pats ir bezspēcīgs, lai nodotos nopietnai, krietnai, skarbai cīņai pret grēku; tam pat nav spēka uzdrīkstēties, lūgt un cīnīties, un galu galā valdīt pār savām domām – mēs neesam spējīgi no sevis pat labu domāt (2. Kor. 3:5). Tātad mēs esam pazuduši grēcinieki un Kristum jādara viss, lai glābtu pazudušos. Pāvils saka: “Mēs zinām, ka bauslība ir garīga, bet es esmu miesīgs, pārdots grēka varā. Jo es pats nesaprotu, ko daru; jo nevis to, ko gribu, es daru, bet, ko ienīstu, to es daru” (Rom. 7:14, 15).

Kur tad ir mūsu brīvā griba? Daudzi ir vaicājuši, kāpēc M. Luters tik asi vērsās pret Roterdamas Erasma² mācību par brīvo gribu. Tam ir nopietns pamatojums: ja Kristus būtu par mums miris kaut vai simts reižu un mums to brīnišķīgi pasludinājis, tomēr to visu varētu padarīt neauglīgu un pazaudēt ar vienu aplamību, proti, pieņemot, ka mēs paši spējam darīt to labo, ko vēlamies. Tiklīdz atmodinātā dvēsele pie sevis neatradīs šādu spēku, tā visa sludināšana par Kristu šķitīs veltīga un cilvēks vairs nespēs ticēt. Tāds cilvēks vairs nespēs attiecināt uz sevi žēlastību, ja būs pārliecināts, ka viņam piemīt spēja darīt labu, ko viņš tomēr nedara.

Tādēļ ierakstīsim šo patiesību dziļi savā sirdī: “Nevis to, ko gribu, es daru, bet, ko ienīstu, to es daru.” Arī tad, kad Kristus ar ticību ir darījis mūs patiesi brīvus no grēka un velna valdīšanas, mēs paši tomēr nespējam darīt to labo, ko vēlamies. Šis spēks pieder tikai Kristum, nevis mums. Tieši tie cilvēki, kas ir izvesti no velna valstības pie Dieva un ar Dēlu ir patiesi darīti brīvi, visvairāk sūkstās un nopūšas par savu nožēlojamo nespēku, kad Tas Kungs atlaiž tos kārdinājuma brīdī, lai tie cīnās, raud, lūdz un sauc uz Dievu pēc palīdzības, un viss šķiet veltīgi, un viņus pārņem izmisums.

---

² *Desiderius Erasmus Roterodamus* (1466–1536), renesanses humānists, katoļu priesteris, teologs.